

وزارت معارف

آموزش قرآن کریم

صنف چهارم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ. ش.

آموزش قرآن کریم
صنف چهارم

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې
هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی
د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو
د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي
پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي
هم ایماق، هم پشه یان
دا هېواد به تل ځلیږي
لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به
لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مو دی رهبر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

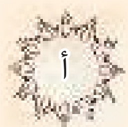

وزارت معارف

آموزش قرآن کریم

صنف چهارم

سال چاپ: ۱۳۹۸ هـ ش.

مشخصات کتاب

مضمون: آموزش قرآن‌کریم

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش تعلیم و تربیهٔ اسلامی نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: چهارم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تألیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط و آگاهی عامهٔ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۸ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه:

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم- حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادۀ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی با کیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندۀ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

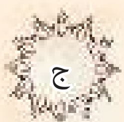
همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادۀ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

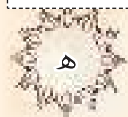
وزیر معارف

فهرست عناوین

عنوان	صفحه
سوره‌های قرآن کریم	۱
فضایل قرآن کریم	۳
تلاوت آیت(۱۰۹) سورۀ بقره	٤
تلاوت آیت(۱۱۰) سورۀ بقره	٦
تلاوت آیت(۱۱۱) سورۀ بقره	۸
تلاوت آیت(۱۱۲)سورۀ بقره	۱۰
تلاوت جزء اول آیت(۱۱۳) سورۀ بقره	۱۲
تلاوت جزء دوم آیت(۱۱۳) سورۀ بقره	۱٤
تلاوت آیت(۱۱۴) سورۀ بقره	۱٦
تلاوت آیت(۱۱۵) سورۀ بقره	۱۸
تلاوت آیت (۱۱۶) سورۀ بقره	۲۰
تلاوت آیت(۱۱۷) سورۀ بقره	۲۲
تلاوت آیت(۱۱۸) سورۀ بقره	۲٤
تلاوت آیت (۱۱۹) سورۀ بقره	۲٦
تلاوت آیت (۱۲۰) سورۀ بقره	۲۷
تلاوت آیت(۱۲۱) سورۀ بقره	۲۹
تلاوت آیت(۱۲۲) سورۀ بقره	۳۱
تلاوت آیت (۱۲۳) سورۀ بقره	۳۲
تلاوت آیت (۱۲۴) سورۀ بقره	۳٤
تلاوت آیت(۱۲۵)سورۀ بقره	۳٦
تلاوت آیت (۱۲۶)سورۀ بقره	۳۸
تلاوت آیت (۱۲۷) سورۀ بقره	٤۰
تلاوت آیت(۱۲۸) سورۀ بقره	٤۲
تلاوت آیت(۱۲۹) سورۀ بقره	٤٤
تلاوت آیت(۱۳۰) سورۀ بقره	٤٦

تلاوت آیت(۱۳۱) سورهٔ بقره	٤٨
تلاوت آیت(۱۳۲) سورهٔ بقره	٤٩
تلاوت آیت (۱۳۳) سورهٔ بقره	٥٠
تلاوت آیت(۱۳۴) سورهٔ بقره	٥٢
تلاوت آیت(۱۳۵) سورهٔ بقره	٥٣
تلاوت آیت(۱۳۶) سورهٔ بقره	٥٤
تلاوت آیت (۱۳۷) سورهٔ بقره	٥٦
تلاوت آیات(۱۳۸ - ۱۳۹) سورهٔ بقره	٥٨
تلاوت جزء اول آیت(۱۴۰) سورهٔ بقره	٦٠
تلاوت جزء دوم آیت(۱۴۰) سورهٔ بقره	٦٢
تلاوت آیت(۱۴۱) سورهٔ بقره	٦٤
تلاوت آیت (۱۴۲) سورهٔ بقره	٦٦
تلاوت جزء اول آیت (۱۴۳) سورهٔ بقره	٨٦
تلاوت جزء دوم آیت (۱۴۳) سورهٔ بقره	٧٠
تلاوت جزء اول آیت(۱۴۴) سورهٔ بقره	٧٢
تلاوت جزء دوم آیت(۱۴۴) سورهٔ بقره	٧٤
تلاوت آیت(۱۴۵) سورهٔ بقره	٧٦
تلاوت آیت (۱۴۶) سورهٔ بقره	٧٨
تلاوت آیات(۱۴۷–۱۴۸) سورهٔ بقره	٨٠
تلاوت آیت(۱۴۹) سورهٔ بقره	٨٢
تلاوت جزء اول آیت(۱۵۰) سورهٔ بقره	٨٤
تلاوت جزء دوم آیت(۱۵۰) سورهٔ بقره	٨٥
تلاوت آیت(۱۵۱) سورهٔ بقره	٨٦
تلاوت آیات(۱۵۲–۱۵۳) سورهٔ بقره	٨٨
تلاوت آیات(۱۵۴–۱۵۵) سورهٔ بقره	٨٩
تلاوت آیات(۱۵۶–۱۵۷) سورهٔ بقره	٩١
تلاوت آیت(۱۵۸) سورهٔ بقره	٩٢
تلاوت آیت(۱۵۹) سورهٔ بقره	٩٤

تلاوت آیات(۱۶۰-۱۶۱) سورهٔ بقره	۹۵
تلاوت آیات(۱۶۲-۱۶۳) سورهٔ بقره	۹۷
تلاوت آیت(۱۶۴) سورهٔ بقره	۹۸
تلاوت آیت(۱۶۵) سورهٔ بقره	۱۰۰
تلاوت آیت(۱۶۶) سورهٔ بقره	۱۰۲
تلاوت آیت (۱۶۷) سورة بقرة	۱۰۳
تلاوت آیت(۱۶۸) سورهٔ بقره	۱۰۵
تلاوت آیات(۱۶۹-۱۷۰) سورهٔ بقره	۱۰۶
تلاوت آیات(۱۷۱-۱۷۲) سورهٔ بقره	۱۰۸
تلاوت آیت (۱۷۳) سورهٔ بقره	۱۱۰
تلاوت آیت(۱۷۴) سورهٔ بقره	۱۱۲
تلاوت آیت(۱۷۵) سورهٔ بقره	۱۱٤
تلاوت آیت(۱۷۶) سورهٔ بقره	۱۱۵
تلاوت جزء اول آیت(۱۷۷) سورهٔ بقره	۱۱٦
تلاوت جزء دوم آیت(۱۷۷) سورهٔ بقره	۱۱۸
تلاوت جزء سوم آیت(۱۷۷) سورهٔ بقره	۱۱۹
حفظ آیات (۱-۴) سورهٔ القارعة	۱۲۱
حفظ آیات (۵-۷) سورهٔ القارعة	۱۲۱
حفظ آیات (۸-۱۱ سورهٔ القارعة	۱۲۲
حفظ آیات (۱-۳) سورهٔ تکاثر	۱۲۲
حفظ آیات (۴-۶) سوۀ تکاثر	۱۲۳
حفظ آیات (۷-۸) سورهٔ تکاثر با مراجعه تمام سوره ها	۱۲۳
حفظ آیات(۱-۳) سورهٔ همزه	۱۲٤
حفظ آیات(۴-۶) سورهٔ همزه	۱۲٤
حفظ آیات (۷-۹ سورهٔ همزه	۱۲۵
یاد داشت	۱۲٦

درس اول

سوره‌های قرآن کریم

قرآن کریم دارای ۱۱۴ سوره می‌باشد، با سورهٔ فاتحه آغاز و با سورهٔ ناس ختم می‌شود.

سوره‌های قرآن کریم به دو نوع است:

۱- سوره‌های مکی
۲- سوره‌های مدنی

۱- سوره‌های مکی: سوره‌هایی است که قبل از هجرت، در مدت ۱۳ سال بعثت برای حضرت محمد ﷺ نازل شده است.

تعداد سوره‌های مکی ۸۶ سوره است.

سوره اخلاص و سوره کافرون از سوره‌های مکی می‌باشند.

۲. سوره‌های مدنی: سوره‌هایی است که بعد از هجرت به حضرت محمد ﷺ از مکه به مدینه در مدت ۱۰ سال نازل شده است.

تعداد سوره‌های مدنی ۲۸ سوره است.

سورهٔ نصر و سورهٔ بقره از سوره‌های مدنی می‌باشند.

فعالیت

۱- شاگردان به دو گروه تقسیم شوند، یک گروه ده سورهٔ مکی و گروه دیگر، ده سورهٔ مدنی را به همکاری معلم گرامی نام بگیرند.

۲- معلوم کنید که تعداد کدام نوع سوره‌ها زیاد است.

۳- نازل شدن قرآن‌کریم در چند سال تکمیل گردیده است.

ارزیابی

۱ - قرآن‌کریم دارای چند سوره است؟

۲ - کدام سوره‌ها را مکی می‌گویند؟

۳ - سوره‌های مدنی چند سوره است؟

درس دوم

فضایل قرآن‌کریم

خواندن قرآن‌کریم ثواب زیاد دارد ما باید قرآن‌کریم را درست بخوانیم.

رسول الله ﷺ می‌فرماید: شخصی که یک حرف قرآن‌کریم را تلاوت نماید، الله ﷻ برای وی ده نیکی می‌دهد. (رواه الترمذی)

در روز قیامت قرآن‌کریم، شفاعت تلاوت کننده را می‌نماید.

خواندن سورهٔ اخلاص ثواب ثلث قرآن کریم را دارد.

خواندن سورهٔ فلق و ناس، سحر و جادو را دفع می‌نماید.

بهترین شما کسانی اند که قرآن را می‌آموزند و به دیگران می‌آموزانند.

فعالیت

شاگردان در مورد فضایل قرآن‌کریم گفتگو نمایند.

کی می‌تواند بگوید که با خواندن «الم» چند نیکی داده می‌شود؟

چگونه می‌توانیم قرآن‌کریم را درست بیاموزیم؟

ارزیابی

۱- قرآن‌کریم شفاعت کدام اشخاص را می کند؟

۲- خواندن سورهٔ اخلاص چه ثواب را بر دارد؟

۳ - خواندن کدام سوره‌ها سحر و جادو را دفع می‌نماید؟

درس سوم

تلاوت آیت(۱۰۹)سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَدَّ	كَثِيرٌ	مِّنۡ	اَهۡلِ	الۡكِتٰبِ	لَوۡ	يَرُدُّوۡنَكُم
مِّنۡۢ	بَعۡدِ	اِيۡمَانِكُمۡ	كُفَّارًا	حَسَدًا	مِّنۡ	عِنۡدِ
اَنۡفُسِهِمۡ	مِّنۡۢ بَعۡدِ	مَا	تَبَيَّنَ	لَهُمُ	الۡحَقُّ	فَاعۡفُوۡا
وَاصۡفَحُوۡا		حَتّٰى		يَاۡتِىَ اللّٰهُ	بِاَمۡرِهٖ	اِنَّ اللّٰهَ
عَلٰى		كُلِّ		شَىۡءٍ		قَدِيۡرٌ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنۡ اَهۡلِ الۡكِتٰبِ لَوۡ يَرُدُّوۡنَكُمۡ
مِّنۡۢ بَعۡدِ اِيۡمَانِكُمۡ كُفَّارًا
حَسَدًا مِّنۡ عِنۡدِ اَنۡفُسِهِمۡ
مِّنۡۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الۡحَقُّ
فَاعۡفُوۡا وَاصۡفَحُوۡا
حَتّٰى يَاۡتِىَ اللّٰهُ بِاَمۡرِهٖ
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ

مرحلۀ سوم: تلاوت جزء اول آیت

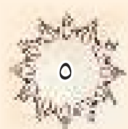
وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّن بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ ۖ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

وَدَّ كَثِيرٌ	لَوْ يَرُدُّونَكُم	كُفَّارًا
حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ	فَاعْفُوا	وَاصْفَحُوا

مرحلۀ پنجم: اظهار در لغت به معنای ظاهر کردن و در اصطلاح آشکار کردن نون ساکن و تنوین است. حروف اظهارعبارت از(ء، ها، ع، حا، غ،خا) است. مثال‌های ذیل توسط شاگردان تمرین شود:

(مِّنْ أَهْلِ، كُفَّارًا حَسَدًا) (مِّنْ عِندِ)

درس چهارم

تلاوت آیت(۱۱۰) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاَقِيْمُوا	الصَّلٰوةَ	وَاٰتُوا	الزَّكٰوةَ	وَ	مَا
تُقَدِّمُوْا	لِاَنْفُسِكُمْ	مِّنْ	خَيْرٍ	تَجِدُوْهُ	عِنْدَ
اللّٰهِ	اِنَّ	اللّٰهَ	بِمَا	تَعْمَلُوْنَ	بَصِيْرٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ
وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ
مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ
اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ

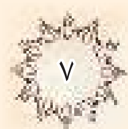
مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَاَقِيْمُوا الصَّلٰوةَ وَاٰتُوا الزَّكٰوةَ ؕ وَمَا تُقَدِّمُوْا لِاَنْفُسِكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوْهُ عِنْدَ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ بَصِيْرٌ ﴿١١٠﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

وَمَا تُقَدِّمُوْا	تَجِدُوْهُ	مِّنْ خَيْرٍ

مرحله پنجم: هرگاه حرکت حرف ماقبل «ل» در لفظ الله جل جلاله فتحه «زبر» باشد لفظ الله جل جلاله پُر خوانده می‌شود.

درس پنجم

تلاوت آیت(۱۱۱) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالُوا	لَنْ	يَّدْخُلَ	الْجَنَّةَ	اِلَّا	مَنْ
كَانَ	هُوْدًا	اَوْ	نَصٰرٰى	تِلْكَ	اَمَانِيُّهُمْ
قُلْ	هَاتُوْا	بُرْهَانَكُمْ	اِنْ	كُنْتُمْ	صٰدِقِيْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالُوا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ
اِلَّا مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى
تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ
قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ
اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالُوا لَنْ يَّدْخُلَ الْجَنَّةَ اِلَّا مَنْ كَانَ هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى ؕ تِلْكَ اَمَانِيُّهُمْ ؕ قُلْ هَاتُوْا بُرْهَانَكُمْ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِيْنَ ﴿۱۱۱﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

اَوْ نَصٰرٰى	اَمَانِيُّهُمْ	بُرْهَانَكُمْ

مرحلهٔ پنجم: مخرج «هـ» قسمت اخیر حلق است باید دقیق از مخرجش تلفظ گردد تا با حرف «ح» فرق شود.

درس ششم

تلاوت آیت(۱۱۲) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

بَلٰی	مَنۡ	اَسۡلَمَ	وَجۡهَهٗ
لِلّٰهِ	وَهُوَ	مُحۡسِنٌ	فَلَهٗۤ
اَجۡرُهٗ	عِنۡدَ	رَبِّهٖ	وَلَا
خَوۡفٌ	عَلَيۡهِمۡ	وَلَاهُمۡ	يَحۡزَنُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

بَلٰیۚ مَنۡ اَسۡلَمَ
وَجۡهَهٗ لِلّٰهِ وَهُوَ مُحۡسِنٌ
فَلَهٗۤ اَجۡرُهٗ عِنۡدَ رَبِّهٖ
وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ
وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُوۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

بَلَىٰ مَنۡ أَسۡلَمَ وَجۡهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ فَلَهُۥٓ أَجۡرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿١١٢﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَجۡهَهُۥ	فَلَهُۥٓ أَجۡرُهُۥ	وَلَا خَوۡفٌ

مرحلهٔ پنجم: هرگاه بعد از نون ساکن و تنوین (دو زبر، دو پیش و دو زیر) یکی از حروف شش گانه‌یی اظهار بیاید نون ساکن وتنوین اظهار می‌شود.

مثال: (وَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ) (مَنۡ أَسۡلَمَ)

تلاوت جزء اول آیت(۱۱۳) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالَتِ	الْيَهُوْدُ	لَيْسَتِ	النَّصٰرٰى	عَلٰى
شَيْءٍ	وَّقَالَتِ	النَّصٰرٰى	لَيْسَتِ	الْيَهُوْدُ
عَلٰى شَيْءٍ	وَّهُمْ	يَتْلُوْنَ	الْكِتٰبَ	

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالَتِ الْيَهُوْدُ لَيْسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَيْءٍ
وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيْسَتِ الْيَهُوْدُ عَلٰى شَيْءٍ
وَّهُمْ يَتْلُوْنَ الْكِتٰبَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

وَقَالَتِ الۡيَهُوۡدُ لَيۡسَتِ النَّصٰرٰى عَلٰى شَىۡءٍ ۖ وَّقَالَتِ النَّصٰرٰى لَيۡسَتِ الۡيَهُوۡدُ عَلٰى شَىۡءٍ ۙ وَّهُمۡ يَتۡلُوۡنَ الۡكِتٰبَ ؕ

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَقَالَتِ الۡيَهُوۡدُ	لَيۡسَتِ النَّصٰرٰى	يَتۡلُوۡنَ الۡكِتٰبَ

مرحلهٔ پنجم: در کلمهٔ (النَّصٰرٰى) حرف «ى» تلفظ نمی‌شود و در این کلمه حرف «ص» و «ر» پُر خوانده می‌شود.

درس هشتم

تلاوت جزء دوم آیت(۱۱۳) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

كَذٰلِكَ	قَالَ	الَّذِيْنَ	لَا يَعْلَمُوْنَ	مِثْلَ
قَوْلِهِمْ	فَاللّٰهُ	يَحْكُمُ	بَيْنَهُمْ	يَوْمَ
الْقِيٰمَةِ	فِيْمَا	كَانُوْا	فِيْهِ	يَخْتَلِفُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ
فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فِيْمَا كَانُوْا فِيْهِ يَخْتَلِفُوْنَ ﴿١١٣﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

فَاللّٰهُ يَحْكُمُ	يَوْمَ الْقِيٰمَةِ	يَخْتَلِفُوْنَ

مرحلۀ پنجم: مخرج حرف «ع» قسمت وسط حلق است باید دقیق از مخرجش ادا گردد تا از حرف «ء» همزه فرق شود.

درس نهم

تلاوت آیت(۱۱۴) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمَنْ	اَظْلَمُ	مِمَّنْ	مَّنَعَ	مَسٰجِدَ
اللّٰهِ	اَنْ يُّذْكَرَ	فِيْهَا	اسْمُهٗ	وَسَعٰى
فِيْ خَرَابِهَا	اُولٰٓئِكَ	مَا كَانَ	لَهُمْ	اَنْ
يَّدْخُلُوْهَآ	اِلَّا	خَآئِفِيْنَ	لَهُمْ	فِي الدُّنْيَا
خِزْيٌ وَّ	لَهُمْ	فِي الْاٰخِرَةِ	عَذَابٌ	عَظِيْمٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمَنْ اَظْلَمُ
مِمَّنْ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ
اَنْ يُّذْكَرَ فِيْهَا اسْمُهٗ
وَسَعٰى فِيْ خَرَابِهَا
اُولٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ اَنْ يَّدْخُلُوْهَآ
اِلَّا خَآئِفِيْنَ
لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ
وَّلَهُمْ فِي الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيْمٌ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنۡ مَّنَعَ مَسٰجِدَ اللّٰهِ اَنۡ يُّذۡكَرَ فِيۡهَا اسۡمُهٗ وَسَعٰى فِىۡ خَرَابِهَا ؕ اُولٰٓٮِٕكَ مَا كَانَ لَهُمۡ اَنۡ يَّدۡخُلُوۡهَآ اِلَّا خَآٮِٕفِيۡنَ ؕ لَهُمۡ فِى الدُّنۡيَا خِزۡىٌ وَّلَهُمۡ فِى الۡاٰخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيۡمٌ ﴿۱۱۴﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

مِمَّنۡ مَّنَعَ	اَنۡ يُّذۡكَرَ	خَآٮِٕفِيۡنَ	خِزۡىٌ وَّلَهُمۡ

مرحلهٔ پنجم: مخرج حرف «ذ» از تماس نوک زبان با سر دندان‌های ثنایای بالا صورت می‌گیرد دقیق ادا گردد تا از حرف «ز» فرق شود.

درس دهم

تلاوت آیت(۱۱۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَلِلّٰهِ	الْمَشْرِقُ	وَالْمَغْرِبُ	فَاَيْنَمَا	تُوَلُّوْا
فَثَمَّ	وَجْهُ اللّٰهِ	اِنَّ اللّٰهَ	وَاسِعٌ	عَلِيْمٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَلِلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
فَاَيْنَمَا تُوَلُّوْا فَثَمَّ وَجْهُ اللّٰهِ
اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَلِلّٰهِ الۡمَشۡرِقُ وَالۡمَغۡرِبُ ۚ فَاَيۡنَمَا تُوَلُّوۡا فَثَمَّ وَجۡهُ اللّٰهِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ وَاسِعٌ عَلِيۡمٌ ﴿۱۱۵﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق وتمرین شود:

تُوَلُّوۡا	فَثَمَّ	وَاسِعٌ	عَلِيۡمٌ

مرحلهٔ پنجم: مخرج حرف «ث» نیز نوک زبان و سر دندان‌های ثنایای بالا می‌باشد و این حرف دقیق از مخرجش ادا گردد تا با حرف «س» فرق شود.

درس یازدهم

تلاوت آیت (۱۱۶) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالُوا	اتَّخَذَ اللهُ	وَلَدًا	سُبْحٰنَهٗ	بَلْ لَّهٗ
مَا فِي	السَّمٰوٰتِ	وَالْاَرْضِ	كُلٌّ لَّهٗ	قٰنِتُوْنَ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللهُ وَلَدًا لا سُبْحٰنَهٗ
بَلْ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۙ سُبۡحٰنَهٗ ؕ بَلۡ لَّهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ ؕ كُلٌّ لَّهٗ قٰنِتُوۡنَ ﴿۱۱۶﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق وتمرین شود:

سُبۡحٰنَهٗ ؕ	بَلۡ لَّهٗ	كُلٌّ لَّهٗ	قٰنِتُوۡنَ

مرحلهٔ پنجم: حرف «ق» پر ادا می‌شود یعنی در هنگام تلفظ آن زبان به سوی کام میلان می‌کند.

درس دوازدهم

تلاوت آیت(۱۱۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

قَضٰٓى	وَاِذَا	وَالۡاَرۡضِ	السَّمٰوٰتِ	بَدِيۡعُ
فَيَكُوۡنُ	كُنۡ	يَقُوۡلُ لَهٗ	فَاِنَّمَا	اَمۡرًا

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

بَدِيۡعُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ
وَاِذَا قَضٰٓى اَمۡرًا
فَاِنَّمَا يَقُوۡلُ لَهٗ كُنۡ فَيَكُوۡنُ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

بَدِيۡعُ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ‌ؕ وَاِذَا قَضٰٓى اَمۡرًا فَاِنَّمَا يَقُوۡلُ لَهٗ كُنۡ فَيَكُوۡنُ ﴿۱۱۷﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق وتمرین شود:

وَاِذَا قَضٰٓى	فَاِنَّمَا	كُنۡ فَيَكُوۡنُ

مرحلهٔ پنجم: حرف «ر» اگر فتحه (زبر) داشته باشد پُر خوانده می‌شود.

- در (وَاِذَا قَضٰٓى اَمۡرًا فَاِنَّمَا) مد منفصل است؛ زیرا حرف مد در یک کلمه و سبب آن یعنی همزه «ء» در کلمهٔ دیگر آمده است، اندازهٔ حرکت این مد از دو الی چهار و پنج حرکت مد می‌شود.

درس سیزدهم

تلاوت آیت(۱۱۸) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالَ	الَّذِیۡنَ	لَا	یَعۡلَمُوۡنَ	لَوۡلَا
یُکَلِّمُنَا	اللّٰهُ	اَوۡ تَاۡتِیۡنَاۤ	اٰیَةٌ	کَذٰلِكَ
قَالَ	الَّذِیۡنَ	مِنۡ	قَبۡلِهِمۡ	مِّثۡلَ
قَوۡلِهِمۡ	تَشَابَهَتۡ	قُلُوۡبُهُمۡ	قَدۡ	بَیَّنَّا
الۡاٰیٰتِ		لِقَوۡمٍ	یُّوۡقِنُوۡنَ	

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالَ الَّذِیۡنَ لَا یَعۡلَمُوۡنَ
لَوۡلَا یُکَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوۡ تَاۡتِیۡنَاۤ اٰیَةٌ
کَذٰلِكَ قَالَ الَّذِیۡنَ مِنۡ قَبۡلِهِمۡ
مِّثۡلَ قَوۡلِهِمۡ ؕ تَشَابَهَتۡ قُلُوۡبُهُمۡ
قَدۡ بَیَّنَّا الۡاٰیٰتِ لِقَوۡمٍ یُّوۡقِنُوۡنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالَ الَّذِيْنَ لَا يَعْلَمُوْنَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللّٰهُ اَوْ تَاْتِيْنَاۤ اٰيَةٌ ؕ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ؕ تَشَابَهَتْ قُلُوْبُهُمْ ؕ قَدْ بَيَّنَّا الْاٰيٰتِ لِقَوْمٍ يُّوْقِنُوْنَ ﴿١١٨﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

مِّثْلَ قَوْلِهِمْ	تَشَابَهَتْ	قَدْ بَيَّنَّا	يُّوْقِنُوْنَ

مرحلۀ پنجم: هرگاه بخواهیم مخرج حرفی را پیدا کنیم، همزۀ متحرک را بر آن حرف داخل نموده، حرف را ساکن تلفظ می‌نماییم و بعد هر جا که آواز ما قطع شد، همانجا مخرج همان حرف است.

درس چهاردهم

تلاوت آیت (۱۱۹) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِنَّآ	اَرۡسَلۡنٰكَ	بِالۡحَقِّ	بَشِيۡرًا	وَّنَذِيۡرًا
وَّلَا	تُسۡئَلُ	عَنۡ	اَصۡحٰبِ	الۡجَحِيۡمِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِنَّآ اَرۡسَلۡنٰكَ بِالۡحَقِّ بَشِيۡرًا وَّنَذِيۡرًا
وَّلَا تُسۡئَلُ عَنۡ اَصۡحٰبِ الۡجَحِيۡمِ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

اِنَّآ اَرۡسَلۡنٰكَ بِالۡحَقِّ بَشِيۡرًا وَّنَذِيۡرًا ۙ وَّلَا تُسۡئَلُ عَنۡ اَصۡحٰبِ الۡجَحِيۡمِ ﴿۱۱۹﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

بَشِيۡرًا	وَّلَا تُسۡئَلُ	عَنۡ	اَصۡحٰبِ

مرحلهٔ پنجم: مخرج حرف «ک» قسمت اخیر زبان نزدیک به حلق است و مخرج حرف «ق» کمی بالاتر از مخرج حرف «ک» می‌باشد در هنگام تلفظ این دو حرف دقت صورت گیرد تا هر یک از مخرج خودش ادا گردد.

درس پانزدهم

تلاوت آیت (۱۲۰) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَلَنۡ	تَرۡضٰی	عَنۡكَ	الۡيَهُوۡدُ	وَلَا
النَّصٰرٰی	حَتّٰی	تَتَّبِعَ	مِلَّتَهُمۡ	قُلۡ اِنَّ
هُدَی	اللّٰهِ	هُوَ الۡهُدٰی	وَلَئِنِ	اتَّبَعۡتَ
اَهۡوَآءَهُمۡ	بَعۡدَ	الَّذِیۡ	جَآءَكَ	مِنَ
الۡعِلۡمِ	مَا لَكَ	مِنَ اللّٰهِ	مِنۡ وَّلِیٍّ	وَّلَا نَصِيۡرٍ

مرحلهٔ دوم : خواندن جمله‌های آیت

وَلَنۡ تَرۡضٰی عَنۡكَ الۡيَهُوۡدُ وَلَا النَّصٰرٰی
حَتّٰی تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡؕ
قُلۡ اِنَّ هُدَی اللّٰهِ هُوَ الۡهُدٰی
وَلَئِنِ اتَّبَعۡتَ اَهۡوَآءَهُمۡ
بَعۡدَ الَّذِیۡ جَآءَكَ مِنَ الۡعِلۡمِ
مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنۡ وَّلِیٍّ وَّلَا نَصِيۡرٍ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَلَنۡ تَرۡضٰی عَنۡكَ الۡیَهُوۡدُ وَلَا النَّصٰرٰی حَتّٰی تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمۡ ؕ قُلۡ اِنَّ هُدَی اللّٰهِ هُوَ الۡهُدٰی ؕ وَلَئِنِ اتَّبَعۡتَ اَهۡوَآءَهُمۡ بَعۡدَ الَّذِیۡ جَآءَكَ مِنَ الۡعِلۡمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنۡ وَّلِیٍّ وَّلَا نَصِیۡرٍ ﴿۱۲۰﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

وَلَئِنِ اتَّبَعۡتَ	مِلَّتَهُمۡ	مِنۡ وَّلِیٍّ وَّ	جَآءَكَ

مرحلهٔ پنجم: مخرج حرف «ت» و «ط» تماس نوک زبان با بیخ دندان‌های ثنایای بالا است این دو حرف در مخرج شریک اند؛ اما حرف «ط» پر خوانده می‌شود.

درس شانزدهم

تلاوت آیت(۱۲۱) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیات

اَلَّذِيْنَ	اٰتَيْنٰهُمُ	الْكِتٰبَ	يَتْلُوْنَهٗ	حَقَّ
تِلَاوَتِهٖ	اُولٰٓئِكَ	يُؤْمِنُوْنَ	بِهٖ	وَمَنْ
يَّكْفُرْ	بِهٖ	فَاُولٰٓئِكَ	هُمُ	الْخٰسِرُوْنَ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اَلَّذِيْنَ اٰتَيْنٰهُمُ الْكِتٰبَ يَتْلُوْنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ
اُولٰٓئِكَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ
وَمَنْ يَّكْفُرْ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

اَلَّذِیۡنَ اٰتَیۡنٰهُمُ الۡكِتٰبَ یَتۡلُوۡنَهٗ حَقَّ تِلَاوَتِهٖ اُولٰٓئِكَ یُؤۡمِنُوۡنَ بِهٖ وَمَنۡ یَّكۡفُرۡ بِهٖ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الۡخٰسِرُوۡنَ ﴿۱۲۱﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های زیر بالای شاگردان مشق وتمرین شود:

اَلۡخٰسِرُوۡنَ	وَمَنۡ یَّكۡفُرۡ	یَتۡلُوۡنَهٗ	اٰتَیۡنٰهُمُ

مرحلهٔ پنجم: حرف‌های ادغام عبارت از شش حرف: «ی، ر، م،ل، و، ن» است که مجموعه آن (یرملون) می‌باشد. هرگاه بعد از تنوین و نون ساکن یکی از این حرف‌ها بیاید تنوین و نون ساکن در آن داخل شده وصدایش را از دست می‌دهد و تلفظ نمی‌شود.

مثال: (وَمَنۡ یَّكۡفُرۡ)

درس هفدهم

تلاوت آیت(۱۲۲) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

یٰبَنِیۡۤ	اِسۡرَآءِیۡلَ	اذۡكُرُوۡا	نِعۡمَتِیَ الَّتِیۡۤ	اَنۡعَمۡتُ
عَلَیۡكُمۡ	وَاَنِّیۡ	فَضَّلۡتُكُمۡ	عَلَی	الۡعٰلَمِیۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

یٰبَنِیۡۤ اِسۡرَآءِیۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِیَ الَّتِیۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَیۡكُمۡ
وَاَنِّیۡ فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَی الۡعٰلَمِیۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

یٰبَنِیۡۤ اِسۡرَآءِیۡلَ اذۡكُرُوۡا نِعۡمَتِیَ الَّتِیۡۤ اَنۡعَمۡتُ عَلَیۡكُمۡ وَاَنِّیۡ فَضَّلۡتُكُمۡ عَلَی الۡعٰلَمِیۡنَ ﴿۱۲۲﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

یٰبَنِیۡۤ	اَنۡعَمۡتُ	وَاَنِّیۡ	فَضَّلۡتُكُمۡ

مرحلهٔ پنجم: در(اِسۡرَآءِیۡلَ اذۡكُرُوۡا) «الفی» که در بین این دو کلمه آمده خوانده نمی‌شود. همچنان «الفی» در آخر کلمهٔ (اذۡكُرُوۡا) نوشته شده؛ اما خوانده نمی‌شود.

درس هجدهم

تلاوت آیت (۱۲۳) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاتَّقُوْا	يَوْمًا	لَّا تَجْزِىْ	نَفْسٌ	عَنْ
نَّفْسٍ	شَيْـًٔا	وَّلَا	يُقْبَلُ	مِنْهَا
عَدْلٌ وَّلَا	تَنْفَعُهَا	شَفَاعَةٌ	وَّلَا هُمْ	يُنْصَرُوْنَ

مرحلهٔ دوم : خواندن جمله‌های آیت

وَاتَّقُوْا يَوْمًا لَّا تَجْزِىْ نَفْسٌ
عَنْ نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَّلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ
وَّلَا تَنْفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا هُمْ يُنْصَرُوْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَّا تَجْزِي نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنفَعُهَا شَفَاعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

تَجْزِي	وَّلَا يُقْبَلُ	عَدْلٌ وَّلَا	شَفَاعَةٌ وَّ

مرحلۀ پنجم: قلقله در لغت به معنای جنباندن و تکان دادن را گویند و در اصطلاح علم تجوید تکان دادن یکی از حرف‌های پنجگانه (ق، ط، ب، ج، د) در مخرجش است در حالی که ساکن باشد.

مجموعه حروف قلقله عبارت از (قطب جد) است.

درس نزدهم

تلاوت آیت (۱۲۴) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاِذِ	ابْتَلٰٓى	اِبْرٰهٖمَ	رَبُّهٗ	بِكَلِمٰتٍ
فَاَتَمَّهُنَّ	قَالَ	اِنِّیْ	جَاعِلُكَ	لِلنَّاسِ
اِمَامًا	قَالَ	وَ	مِنْ	ذُرِّيَّتِىْ
قَالَ	لَا	يَنَالُ	عَهْدِى	الظّٰلِمِيْنَ

مرحلهٔ دوم : خواندن جمله‌های آیت

وَاِذِ ابْتَلٰٓى اِبْرٰهٖمَ رَبُّهٗ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهُنَّ
قَالَ اِنِّیْ جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ اِمَامًا
قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِىْ
قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِى الظّٰلِمِيْنَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذِ ابْتَلَىٰ إِبْرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّى جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِى ۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٢٤﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

وَإِذِ ابْتَلَىٰ	فَأَتَمَّهُنَّ	ذُرِّيَّتِى	يَنَالُ

مرحلهٔ پنجم: اخفاء به معنی پوشانیدن و پنهان کردن است و هرگاه بعد از نون ساکن و تنوین یکی از حروف پانزده‌گانهٔ ذیل بیاید اخفاء صورت می‌گیرد:

(ت، ث، ج، د، ذ، ز، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ف، ق، ک)

تلاوت آیت(۱۲۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاِذۡ جَعَلۡنَا	الۡبَيۡتَ	مَثَابَةً	لِّلنَّاسِ
وَاَمۡنًا	وَاتَّخِذُوۡا	مِنۡ مَّقَامِ	اِبۡرٰهٖمَ
مُصَلًّى	وَعَهِدۡنَآ	اِلٰٓى	اِبۡرٰهٖمَ
وَاِسۡمٰعِيۡلَ	اَنۡ	طَهِّرَا	بَيۡتِىَ
لِلطَّآئِفِيۡنَ	وَالۡعٰكِفِيۡنَ	وَالرُّكَّعِ	السُّجُوۡدِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاِذۡ جَعَلۡنَا الۡبَيۡتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَاَمۡنًا
وَاتَّخِذُوۡا مِنۡ مَّقَامِ اِبۡرٰهٖمَ مُصَلًّى ؕ
وَعَهِدۡنَآ اِلٰٓى اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ
اَنۡ طَهِّرَا بَيۡتِىَ لِلطَّآئِفِيۡنَ
وَالۡعٰكِفِيۡنَ وَالرُّكَّعِ السُّجُوۡدِ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذۡ جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمۡنًا وَٱتَّخِذُواْ مِن مَّقَامِ إِبۡرَٰهِـۧمَ مُصَلًّىۖ وَعَهِدۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِـۧمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيۡتِيَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلۡعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های زیر توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

جَعَلۡنَا ٱلۡبَيۡتَ	وَٱتَّخِذُواْ	وَعَهِدۡنَآ	وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ

مرحلهٔ پنجم: مثال‌های ادغام در این درس: (مَثَابَةً لِّلنَّاسِ) و (مِن مَّقَامِ).

درس بیست و یکم

تلاوت آیت(۱۲۶) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاِذۡ قَالَ	اِبۡرٰهٖمُ	رَبِّ	اجۡعَلۡ	هٰذَا
بَلَدًا	اٰمِنًا	وَّارۡزُقۡ	اَهۡلَهٗ	مِنَ
الثَّمَرٰتِ	مَنۡ	اٰمَنَ	مِنۡهُمۡ	بِاللّٰهِ
وَالۡيَوۡمِ	الۡاٰخِرِ	قَالَ	وَمَنۡ	كَفَرَ
فَاُمَتِّعُهٗ	قَلِيۡلًا	ثُمَّ	اَضۡطَرُّهٗۤ	اِلٰى
عَذَابِ	النَّارِ	وَ	بِئۡسَ	الۡمَصِيۡرُ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاِذۡ قَالَ اِبۡرٰهٖمُ رَبِّ اجۡعَلۡ
هٰذَا بَلَدًا اٰمِنًا وَّارۡزُقۡ اَهۡلَهٗ
مِنَ الثَّمَرٰتِ مَنۡ اٰمَنَ مِنۡهُمۡ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ
قَالَ وَمَنۡ كَفَرَ فَاُمَتِّعُهٗ قَلِيۡلًا
ثُمَّ اَضۡطَرُّهٗۤ اِلٰى عَذَابِ النَّارِ ؕ وَبِئۡسَ الۡمَصِيۡرُ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَـٰذَا بَلَدًا ءَامِنًا وَٱرْزُقْ أَهْلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُم بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۖ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های زیر بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

رَبِّ ٱجْعَلْ	وَٱرْزُقْ أَهْلَهُۥ	فَأُمَتِّعُهُۥ	ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ

مرحلهٔ پنجم: حرف «ر» در کلمهٔ (ٱلْـَٔاخِرِ) در حالت وقف و وصل باریک ادا می‌گردد.

درس بیست و دوم

تلاوت آیت(۱۲۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاِذْ	يَرْفَعُ	اِبْرٰهٖمُ	الْقَوَاعِدَ	مِنَ
الْبَيْتِ	وَ	اِسْمٰعِيْلُ	رَبَّنَا	تَقَبَّلْ
مِنَّا	اِنَّكَ	اَنْتَ	السَّمِيْعُ	الْعَلِيْمُ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاِذْ يَرْفَعُ اِبْرٰهٖمُ الْقَوَاعِدَ
مِنَ الْبَيْتِ وَاِسْمٰعِيْلُ
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا
اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرٰهِمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمٰعِيلُ ؕ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا ؕ إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود .

وَإِذْ يَرْفَعُ	وَإِسْمٰعِيلُ	تَقَبَّلْ	إِنَّكَ

مرحلهٔ پنجم: لام به دو نوع است : «ل» قمری و «ل» شمسی

«ل» قمری آنست که نوشته و تلفظ می‌شود مانند: (**الْقَوَاعِدَ**).

«ل» شمسی آنست که نوشته شده، اما تلفظ نمی‌شود مانند: (**السَّمِيعُ**).

درس بیست و سوم

تلاوت آیت(۱۲۸) سورۂ بقره

مرحلۂ اول: خواندن کلمه‌های آیت

رَبَّنَا	وَاجْعَلْنَا	مُسْلِمَيْنِ	لَكَ	وَمِنْ	ذُرِّيَّتِنَآ
أُمَّةً	مُّسْلِمَةً	لَّكَ	وَ	أَرِنَا	مَنَاسِكَنَا
وَتُبْ	عَلَيْنَا	إِنَّكَ	أَنْتَ	التَّوَّابُ	الرَّحِيمُ

مرحلۂ دوم: خواندن جمله‌های آیت

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ
وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ
وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا
إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا أُمَّةً مُسْلِمَةً لَكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿۱۲۸﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَاجْعَلْنَا	مَنَاسِكَنَا	ذُرِّيَّتِنَا	مُسْلِمَةً لَكَ

مرحلۀ پنجم: در کلمه‌های (رَبَّنَا) و (الرَّحِيمُ) حرف «ر» پُر خوانده می‌شود.

- در کلمه‌های (ذُرِّيَّتِنَا) و (وَأَرِنَا) حرف «ر» باریک خوانده می‌شود.

درس بیست و چهارم

تلاوت آیت(۱۲۹) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

رَبَّنَا	وَابۡعَثۡ	فِیۡهِمۡ	رَسُوۡلًا	مِّنۡهُمۡ	یَتۡلُوۡا
عَلَیۡهِمۡ	اٰیٰتِكَ	وَ	یُعَلِّمُهُمُ	الۡكِتٰبَ	وَالۡحِكۡمَةَ
وَ	یُزَكِّیۡهِمۡ	اِنَّكَ	اَنۡتَ	الۡعَزِیۡزُ	الۡحَكِیۡمُ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

رَبَّنَا وَابۡعَثۡ فِیۡهِمۡ رَسُوۡلًا مِّنۡهُمۡ
یَتۡلُوۡا عَلَیۡهِمۡ اٰیٰتِكَ
وَیُعَلِّمُهُمُ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ وَیُزَكِّیۡهِمۡ
اِنَّكَ اَنۡتَ الۡعَزِیۡزُ الۡحَكِیۡمُ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۱۲۹﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَيُعَلِّمُهُمْ	يُزَكِّيهِمْ	اِنَّكَ	يَتْلُوا

مرحلۀ پنجم: در کلمۀ (يَتْلُوا) حرف «الف» که در آخر آن آمده است، تلفظ نمی‌شود.

درس بیست و پنجم

تلاوت آیت(۱۳۰) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمَنْ	يَّرْغَبُ	عَنْ	مِّلَّةِ	اِبْرٰهٖمَ	اِلَّا
مَنْ	سَفِهَ	نَفْسَهٗ	وَلَقَدِ	اصْطَفَيْنٰهُ	فِي
الدُّنْيَا	وَاِنَّهٗ	فِي	الْاٰخِرَةِ	لَمِنَ	الصّٰلِحِيْنَ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمَنْ يَّرْغَبُ عَنْ مِّلَّةِ اِبْرٰهٖمَ
اِلَّا مَنْ سَفِهَ نَفْسَهٗ
وَلَقَدِ اصْطَفَيْنٰهُ فِي الدُّنْيَا
وَاِنَّهٗ فِي الْاٰخِرَةِ لَمِنَ الصّٰلِحِيْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمَن يَرۡغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبۡرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفۡسَهُۥۚ وَلَقَدِ ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَإِنَّهُۥ فِي ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَمَن يَرۡغَبُ	وَلَقَدِ	ٱصۡطَفَيۡنَٰهُ	وَإِنَّهُۥ

مرحلۀ پنجم: در کلمۀ (ٱلصَّٰلِحِينَ) حرف «ص» پر خوانده می‌شود؛ همین صفت باعث می‌شود که فرق بین تلفظ حرف‌های «س» و «ص» را بدانیم.

مثال‌های ادغام در این درس: (وَمَن يَرۡغَبُ - عَن مِّلَّةِ).

تلاوت آیت (۱۳۱) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِذْ قَالَ	لَهٗ رَبُّهٗٓ	اَسْلِمْ	قَالَ	اَسْلَمْتُ	لِرَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ					

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗٓ اَسْلِمْ
قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

اِذْ قَالَ لَهٗ رَبُّهٗٓ اَسْلِمْ ۙ قَالَ اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ﴿۱۳۱﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

اِذْ قَالَ	اَسْلِمْ	قَالَ	اَسْلَمْتُ

مرحلۀ پنجم: در کلمۀ (قَالَ) حرف «ق» پر ادا می‌گردد و این حرف از حروف استعلاء می‌باشد.

تلاوت آیت(۱۳۲) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَوَصّٰى	بِهَآ	اِبۡرٰهِمُ	بَنِيۡهِ	وَيَعۡقُوۡبُ
يٰبَنِىَّ	اِنَّ اللّٰهَ	اصۡطَفٰى	لَـكُمُ	الدِّيۡنَ
فَلَا	تَمُوۡتُنَّ	اِلَّا	وَاَنۡتُمۡ	مُّسۡلِمُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَوَصّٰى بِهَآ اِبۡرٰهِمُ بَنِيۡهِ وَيَعۡقُوۡبُ
يٰبَنِىَّ اِنَّ اللّٰهَ اصۡطَفٰى لَـكُمُ الدِّيۡنَ
فَلَا تَمُوۡتُنَّ اِلَّا وَاَنۡتُمۡ مُّسۡلِمُوۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَوَصّٰى بِهَآ اِبۡرٰهِمُ بَنِيۡهِ وَيَعۡقُوۡبُ ؕ يٰبَنِىَّ اِنَّ اللّٰهَ اصۡطَفٰى لَـكُمُ الدِّيۡنَ فَلَا تَمُوۡتُنَّ اِلَّا وَاَنۡتُمۡ مُّسۡلِمُوۡنَ ﴿۱۳۲﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

وَوَصّٰى	يٰبَنِىَّ	تَمُوۡتُنَّ	مُّسۡلِمُوۡنَ

مرحلهٔ پنجم: در (اِنَّ اللّٰهَ) «ل» لفظ الله ج پُر خوانده می‌شود.

در (وَوَصّٰى) و (اِنَّ اللّٰهَ اصۡطَفٰى) حرف «ص» پر خوانده می‌شود؛ همین صفت باعث می‌شود تا فرق بین تلفظ حرف‌های «س» را بدانیم.

درس بیست و هشتم

تلاوت آیت (۱۳۳) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اَمۡ	كُنۡتُمۡ	شُهَدَآءَ	اِذۡ حَضَرَ	يَعۡقُوۡبَ
الۡمَوۡتُ	اِذۡ قَالَ	لِبَنِيۡهِ	مَا	تَعۡبُدُوۡنَ
مِنۡۢ	بَعۡدِىۡ	قَالُوۡا	نَعۡبُدُ	اِلٰهَكَ
وَاِلٰهَ	اٰبَآئِكَ	اِبۡرٰهٖمَ	وَاِسۡمٰعِيۡلَ	وَاِسۡحٰقَ
اِلٰهًا	وَّاحِدًا	وَّنَحۡنُ	لَهٗ	مُسۡلِمُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اَمۡ كُنۡتُمۡ شُهَدَآءَ اِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوۡبَ الۡمَوۡتُ
اِذۡ قَالَ لِبَنِيۡهِ مَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِىۡ
قَالُوۡا نَعۡبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَآئِكَ
اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا
وَّنَحۡنُ لَهٗ مُسۡلِمُوۡنَ

مرحلۀ سوم: آیت مکمل

اَمۡ كُنۡتُمۡ شُهَدَآءَ اِذۡ حَضَرَ يَعۡقُوۡبَ الۡمَوۡتُ ۙ اِذۡ قَالَ لِبَنِيۡهِ مَا تَعۡبُدُوۡنَ مِنۡۢ بَعۡدِىۡ ؕ قَالُوۡا نَعۡبُدُ اِلٰهَكَ وَاِلٰهَ اٰبَآئِكَ اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ اِلٰهًا وَّاحِدًا ۚ وَّنَحۡنُ لَهٗ مُسۡلِمُوۡنَ ﴿۱۳۳﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

شُهَدَآءَ	لِبَنِيۡهِ	مِنۡۢ بَعۡدِىۡ	اٰبَآئِكَ

مرحلۀ پنجم: از آیت درس مثال‌های اخفاء، اقلاب و ادغام را تشخیص دهید.

درس بیست و نهم

تلاوت آیت(۱۳۴) سورهٔ بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیت

تِلْكَ	أُمَّةٌ	قَدْ	خَلَتْ	لَهَا مَا
كَسَبَتْ	وَلَكُم	مَّا	كَسَبْتُمْ	وَ
لَا	تُسْـَٔلُونَ	عَمَّا	كَانُوا	يَعْمَلُونَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیت

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ
لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ
وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیت

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۴﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تِلْكَ أُمَّةٌ	مَّا كَسَبْتُمْ	تُسْـَٔلُونَ	عَمَّا

مرحله پنجم: در کلمهٔ (قَدْ) قلقله واقع شده است. قلقله عبارت است از جنباندن حرف در مخرجش.

درس سی ام

تلاوت آیت(۱۳۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالُوْا	كُوْنُوْا	هُوْدًا	اَوْ	نَصٰرٰى
تَهْتَدُوْا	قُلْ	بَلْ	مِلَّةَ	اِبْرٰهٖمَ
حَنِيْفًا	وَمَا	كَانَ	مِنَ	الْمُشْرِكِيْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا
قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا
وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالُوْا كُوْنُوْا هُوْدًا اَوْ نَصٰرٰى تَهْتَدُوْا ؕ قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِيْفًا ؕ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِيْنَ ﴿۱۳۵﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

اَوْ نَصٰرٰى	تَهْتَدُوْا	وَمَا كَانَ	بَلْ مِلَّةَ

مرحلهٔ پنجم: در حالت وقف بر کلمهٔ (حَنِيْفًا) تنوین(دوزبر) به الف بدل می‌شود.

درس سی و یکم

تلاوت آیت(۱۳۶) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

قُوْلُوْٓا	اٰمَنَّا	بِاللّٰهِ	وَمَآ	اُنْزِلَ
اِلَيْنَا	وَمَآ	اُنْزِلَ	اِلٰٓى	اِبْرٰهٖمَ
وَاِسْمٰعِيْلَ	وَاِسْحٰقَ	وَيَعْقُوْبَ	وَالْاَسْبَاطِ	وَمَآ
اُوْتِيَ	مُوْسٰى	وَعِيْسٰى	وَمَآ	اُوْتِيَ
النَّبِيُّوْنَ	مِنْ	رَّبِّهِمْ	لَا نُفَرِّقُ	بَيْنَ
اَحَدٍ	مِّنْهُمْ	وَنَحْنُ	لَهٗ	مُسْلِمُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

قُوْلُوْٓا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَآ اُنْزِلَ اِلَيْنَا
وَمَآ اُنْزِلَ اِلٰٓى اِبْرٰهٖمَ
وَاِسْمٰعِيْلَ وَاِسْحٰقَ وَيَعْقُوْبَ وَالْاَسْبَاطِ
وَمَآ اُوْتِيَ مُوْسٰى وَعِيْسٰى
وَمَآ اُوْتِيَ النَّبِيُّوْنَ مِنْ رَّبِّهِمْ
لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ اَحَدٍ مِّنْهُمْ
وَنَحْنُ لَهٗ مُسْلِمُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

قُوۡلُوۡۤا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَمَاۤ اُنۡزِلَ اِلَيۡنَا وَمَاۤ اُنۡزِلَ اِلٰۤى اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ وَيَعۡقُوۡبَ وَالۡاَسۡبَاطِ وَمَاۤ اُوۡتِىَ مُوۡسٰى وَعِيۡسٰى وَمَاۤ اُوۡتِىَ النَّبِيُّوۡنَ مِنۡ رَّبِّهِمۡ‌ۚ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ اَحَدٍ مِّنۡهُمۡ ۖ وَنَحۡنُ لَهٗ مُسۡلِمُوۡنَ ﴿۱۳۶﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق گردد.

قُوۡلُوۡۤا	وَالۡاَسۡبَاطِ	النَّبِيُّوۡنَ	لَا نُفَرِّقُ

مرحلهٔ پنجم: در کلمهٔ (بِاللّٰهِ) لفظ الله ج باریک ادا می‌گردد؛ زیرا حرف ما قبل آن حرکت کسره (زیر) دارد.

در کلمه (لَا نُفَرِّقُ) حرف « ر» باریک ادا می‌گردد؛ زیرا قاعده چنین است که هرگاه حرف «ر» حرکت زیر (کسره) داشته باشد باید باریک ادا گردد.

درس سی و دوم

تلاوت آیت(۱۳۷) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

فَاِنْ	اٰمَنُوْا	بِمِثْلِ	مَآ	اٰمَنْتُمْ
بِهٖ	فَقَدِ	اهْتَدَوْا	وَاِنْ	تَوَلَّوْا
فَاِنَّمَا	هُمْ	فِيْ	شِقَاقٍ	فَسَيَكْفِيْكَهُمُ
اللّٰهُ	وَ	هُوَ	السَّمِيْعُ	الْعَلِيْمُ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

فَاِنْ اٰمَنُوْا بِمِثْلِ مَآ اٰمَنْتُمْ بِهٖ فَقَدِ اهْتَدَوْا
وَاِنْ تَوَلَّوْا فَاِنَّمَا هُمْ فِيْ شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيْكَهُمُ اللّٰهُ ۚ
وَهُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَواْ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍ ۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِمِثْلِ مَآ	تَوَلَّوْا	شِقَاقٍ	فَسَيَكْفِيكَهُمُ

مرحلهٔ پنجم: میم ساکن دارای سه حکم می‌باشد که عبارت اند از: ادغام، اخفاء و اظهار.

در کلمه (ءَامَنتُم بِهِۦ) اخفاء شفوی صورت گرفته است ؛ زیرا بعد از حرف میم ساکن حرف «ب» آمده است. اخفای شفوی دارای یک حرف می‌باشد که همان حرف «ب» است.

درس سی و سوم

تلاوت آیات(۱۳۸ –۱۳۹) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

صِبۡغَةَ	اللّٰهِ	وَمَنۡ	اَحۡسَنُ	مِنَ اللّٰهِ
صِبۡغَةً	وَّنَحۡنُ لَهٗ	عٰبِدُوۡنَ	قُلۡ	اَتُحَآجُّوۡنَنَا
فِی اللّٰهِ	وَهُوَ رَبُّنَا	وَرَبُّكُمۡ	وَلَنَآ	اَعۡمَالُنَا
وَلَكُمۡ	اَعۡمَالُكُمۡ	وَنَحۡنُ	لَهٗ	مُخۡلِصُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

صِبۡغَةَ اللّٰهِ
وَمَنۡ اَحۡسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبۡغَةً
وَّنَحۡنُ لَهٗ عٰبِدُوۡنَ
قُلۡ اَتُحَآجُّوۡنَنَا فِی اللّٰهِ
وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡ
وَلَنَآ اَعۡمَالُنَا وَلَكُمۡ اَعۡمَالُكُمۡ
وَنَحۡنُ لَهٗ مُخۡلِصُوۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیات

صِبۡغَةَ اللّٰهِۚ وَمَنۡ اَحۡسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبۡغَةً ۖ وَّنَحۡنُ لَهٗ عٰبِدُوۡنَ ﴿۱۳۸﴾ قُلۡ اَتُحَآجُّوۡنَنَا فِى اللّٰهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمۡۚ وَلَنَآ اَعۡمَالُنَا وَلَكُمۡ اَعۡمَالُكُمۡۚ وَنَحۡنُ لَهٗ مُخۡلِصُوۡنَ ﴿۱۳۹﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

اَحۡسَنُ	صِبۡغَةً ۖ وَّ	اَتُحَآجُّوۡنَنَا	اَعۡمَالُنَا

مرحلـهٔ پنجـم: در (وَلَكُمۡ اَعۡمَالُكُمۡ) اظهـار شـفوی اسـت؛ زیـرا قاعـده اسـت کـه بـه اسـتثنای دو حـرف «م» و «ب» هـر حرفـی کـه بعـد از (میـم) سـاکن بیایـد اظهـار شـفوی صـورت می‌گیـرد.

درس سی و چهارم

تلاوت جزء اول آیت(۱۴۰) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اَمۡ	تَقُوۡلُوۡنَ	اِنَّ	اِبۡرٰهٖمَ	وَ
اِسۡمٰعِيۡلَ	وَ	اِسۡحٰقَ	وَ	يَعۡقُوۡبَ
وَالۡاَسۡبَاطَ	كَانُوۡا	هُوۡدًا	اَوۡ	نَصٰرٰى

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اَمۡ تَقُوۡلُوۡنَ اِنَّ اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ
وَاِسۡحٰقَ وَيَعۡقُوۡبَ وَالۡاَسۡبَاطَ
كَانُوۡا هُوۡدًا اَوۡ نَصٰرٰى

مرحلهٔ سوم: تلاوت جزء اول آیت

اَمۡ تَقُوۡلُوۡنَ اِنَّ اِبۡرٰهٖمَ وَاِسۡمٰعِيۡلَ وَاِسۡحٰقَ وَيَعۡقُوۡبَ وَالۡاَسۡبَاطَ كَانُوۡا هُوۡدًا اَوۡ نَصٰرٰى ؕ

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

اَمۡ تَقُوۡلُوۡنَ	وَاِسۡحٰقَ	وَيَعۡقُوۡبَ	وَالۡاَسۡبَاطَ

مرحلهٔ پنجم: در (اَوۡ نَصٰرٰى) حرف «ر» پُر ادا می‌گردد.

تلاوت جزء دوم آیت(۱۴۰) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

قُلۡ	ءَاَنۡتُمۡ	اَعۡلَمُ	اَمِ	اللّٰهُ
وَ	مَنۡ	اَظۡلَمُ	مِمَّنۡ	كَتَمَ
شَهَادَةً	عِنۡدَهٗ	مِنَ	اللّٰهِ	وَ
مَا	اللّٰهُ	بِغَافِلٍ	عَمَّا	تَعۡمَلُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

قُلۡ ءَاَنۡتُمۡ اَعۡلَمُ اَمِ اللّٰهُ
وَمَنۡ اَظۡلَمُ مِمَّنۡ
كَتَمَ شَهَادَةً عِنۡدَهٗ مِنَ اللّٰهِ
وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُوۡنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت جزء دوم آیت

قُلْ ءَاَنْتُمْ اَعْلَمُ اَمِ اللّٰهُ ؕ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهٗ مِنَ اللّٰهِ ؕ وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ﴿١٤٠﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

ءَاَنْتُمْ	اَعْلَمُ	مِمَّنْ كَتَمَ	بِغَافِلٍ

مرحلۀ پنجم: حرف «ظ» از جملۀ حروف استعلاء است و پر ادا می‌شود .

درس سی و ششم

تلاوت آیت(۱۴۱) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

تِلْكَ	اُمَّةٌ	قَدْ	خَلَتْ
لَهَا	مَا كَسَبَتْ	وَ	لَكُمْ
مَّا	كَسَبْتُمْ	وَ	لَا
تُسْئَلُوْنَ	عَمَّا	كَانُوْا	يَعْمَلُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

تِلْكَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ
لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَّا كَسَبْتُمْ
وَلَا تُسْئَلُوْنَ عَمَّا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

تِلۡكَ أُمَّةٞ قَدۡ خَلَتۡۖ لَهَا مَا كَسَبَتۡ وَلَكُم مَّا كَسَبۡتُمۡۖ وَلَا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿١٤١﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تِلۡكَ أُمَّةٞ	مَا كَسَبَتۡ	تُسۡـَٔلُونَ

مرحلـهٔ پنجـم: در (عَمَّا) دقـت صـورت گیـرد تـا حـرف «ع» درسـت از مخرجـش ادا گـردد و بـه حـرف همـزه «ء» تبدیـل نشـود، مثـل: أمّـا.

درس سی و هفتم

تلاوت آیت (۱۴۲) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

سَيَقُوْلُ	السُّفَهَآءُ	مِنَ	النَّاسِ	مَا وَلّٰىهُمْ
عَنْ	قِبْلَتِهِمُ	الَّتِىْ	كَانُوْا	عَلَيْهَا
قُلْ	لِّلّٰهِ	الْمَشْرِقُ	وَالْمَغْرِبُ	يَهْدِىْ
مَنْ	يَّشَآءُ	اِلٰى	صِرَاطٍ	مُّسْتَقِيْمٍ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

سَيَقُوْلُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ
مَا وَلّٰىهُمْ عَنْ قِبْلَتِهِمُ الَّتِىْ كَانُوْا عَلَيْهَا
قُلْ لِّلّٰهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ
يَهْدِىْ مَنْ يَّشَآءُ اِلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

سَيَقُولُ السُّفَهَآءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمۡ عَن قِبۡلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا۟ عَلَيۡهَاۚ قُل لِّلَّهِ الۡمَشۡرِقُ وَالۡمَغۡرِبُۚ يَهۡدِي مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٤٢﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

السُّفَهَآءُ	مَا وَلَّىٰهُمۡ	قُل لِّلَّهِ

مرحلۀ پنجم: قلقله به دو نوع است:

۱- قلقلۀ کبرا : هرگاه یکی از حروف قلقله در آخر کلمه قرار گیرد؛ قلقلۀ کبرا صورت می‌گیرد مانند: **وَالۡمَغۡرِبُۚ** البته به اعتبار وقف مطلق .

۲- قلقلۀ صغرا: هرگاه یکی از حروف قلقله در وسط کلمه قرار گیرد؛ قلقلۀ صغرا می‌شود؛ مانند: **قِبۡلَتِهِمُ**

درس سی و هشتم

تلاوت جزء اول آیت (۱۴۳) سورۂ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	كَذٰلِكَ	جَعَلۡنٰكُمۡ	اُمَّةً	وَّسَطًا
لِّتَكُوۡنُوۡا	شُهَدَآءَ	عَلَى	النَّاسِ	وَ
يَكُوۡنَ	الرَّسُوۡلُ	عَلَيۡكُمۡ	شَهِيۡدًا	وَ
مَا	جَعَلۡنَا	الۡقِبۡلَةَ	الَّتِىۡ	كُنۡتَ
عَلَيۡهَآ	اِلَّا	لِنَعۡلَمَ	مَنۡ	يَّتَّبِعُ
الرَّسُوۡلَ	مِمَّنۡ	يَّنۡقَلِبُ	عَلٰى	عَقِبَيۡهِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَ كَذٰلِكَ جَعَلۡنٰكُمۡ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوۡنُوۡا
شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ
وَيَكُوۡنَ الرَّسُوۡلُ عَلَيۡكُمۡ شَهِيۡدًا
وَمَا جَعَلۡنَا الۡقِبۡلَةَ الَّتِىۡ كُنۡتَ عَلَيۡهَآ
اِلَّا لِنَعۡلَمَ مَنۡ يَّتَّبِعُ الرَّسُوۡلَ
مِمَّنۡ يَّنۡقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيۡهِ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

وَكَذٰلِكَ جَعَلْنٰكُمْ اُمَّةً وَّسَطًا لِّتَكُوْنُوْا شُهَدَآءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُوْنَ الرَّسُوْلُ عَلَيْكُمْ شَهِيْدًا ؕ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِىْ كُنْتَ عَلَيْهَآ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَّتَّبِعُ الرَّسُوْلَ مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ عَلٰى عَقِبَيْهِ ؕ

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

اُمَّةً وَّسَطًا	اِلَّا لِنَعْلَمَ	مَنْ يَّتَّبِعُ
مِمَّنْ يَّنْقَلِبُ	عَلٰى	عَقِبَيْهِ

مرحلهٔ پنجم: در کلمهٔ (شُهَدَآءَ) مد متصل است؛ زیرا حرف مد و سبب آن «ء» هردو در یک کلمه جمع شده اند. این مد از چهار الی پنج حرکت ادا می‌گردد و در صورت وقف تا شش حرکت مد می‌شود.

درس سی و نهم

تلاوت جزء دوم آیت (۱۴۳) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	اِنۡ	كَانَتۡ	لَكَبِيۡرَةً	اِلَّا
عَلَى	الَّذِيۡنَ	هَدَى	اللّٰهُ	وَ
مَا	كَانَ	اللّٰهُ	لِيُضِيۡعَ	اِيۡمَانَكُمۡ
اِنَّ	اللّٰهَ	بِالنَّاسِ	لَرَءُوۡفٌ	رَّحِيۡمٌ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاِنۡ كَانَتۡ لَكَبِيۡرَةً
اِلَّا عَلَى الَّذِيۡنَ هَدَى اللّٰهُ
وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُضِيۡعَ اِيۡمَانَكُمۡ
اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوۡفٌ رَّحِيۡمٌ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ ۗ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَانَكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٣﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

لِيُضِيعَ	هَدَى اللَّهُ	لَكَبِيرَةً

مرحلهٔ پنجم: در (لَكَبِيرَةً إِلَّا) اظهار است؛ زیرا بعد از تنوین همزه(ء) آمده است.

- در (لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ) ادغام بدون غنه است؛ زیرا بعد از تنوین حرف (ر) آمده است.

درس چهلم

تلاوت جزء اول آیت(۱۴۴) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

قَدۡ نَرٰی	تَقَلُّبَ	وَجۡهِكَ	فِی	السَّمَآءِ
فَلَنُوَلِّیَنَّكَ	قِبۡلَةً	تَرۡضٰهَا	فَوَلِّ	وَجۡهَكَ
شَطۡرَ	الۡمَسۡجِدِ	الۡحَرَامِ	وَ	حَیۡثُ
مَا	كُنۡتُمۡ	فَوَلُّوۡا	وُجُوۡهَكُمۡ	شَطۡرَهٗ ؕ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

قَدۡ نَرٰی تَقَلُّبَ وَجۡهِكَ فِی السَّمَآءِ
فَلَنُوَلِّیَنَّكَ قِبۡلَةً تَرۡضٰهَا
فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ
وَحَیۡثُ مَا كُنۡتُمۡ فَوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ شَطۡرَهٗ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

قَدۡ نَرٰی تَقَلُّبَ وَجۡهِكَ فِی السَّمَآءِۚ فَلَنُوَلِّیَنَّكَ قِبۡلَةً تَرۡضٰهَاۖ فَوَلِّ وَجۡهَكَ
شَطۡرَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِؕ وَحَیۡثُ مَا كُنۡتُمۡ فَوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ شَطۡرَهٗؕ

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

تَقَلُّبَ	فَلَنُوَلِّیَنَّكَ	فَوَلُّوۡا	شَطۡرَهٗ

مرحلۀ پنجم: شاگردان مثال‌های قلقلۀ صغرا را از آیت‌های درس شناسایی نموده، معرفی نمایند.

درس چهل و یکم

تلاوت جزء دوم آیت(۱۴۴) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	اِنَّ	الَّذِيْنَ	اُوْتُوا	الْكِتٰبَ
لَيَعْلَمُوْنَ	اَنَّهُ	الْحَقُّ	مِنْ	رَّبِّهِمْ
وَمَا	اللّٰهُ	بِغَافِلٍ	عَمَّا	يَعْمَلُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاِنَّ الَّذِيْنَ اُوْتُوا الْكِتٰبَ
لَيَعْلَمُوْنَ اَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَّبِّهِمْ
وَمَا اللّٰهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

أُوتُوا الْكِتَٰبَ	لَيَعْلَمُونَ	أَنَّهُ الْحَقُّ	بِغَٰفِلٍ

مرحلهٔ پنجم: مخرج حرف «هـ» قسمت اخیر حلق است باید به شکلی ادا گردد تا از حرف «ح» فرق شود.

درس چهل و دوم

تلاوت آیت(۱۴۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَلَئِنۡ	اَتَيۡتَ	الَّذِيۡنَ	اُوۡتُوا	الۡكِتٰبَ
بِكُلِّ	اٰيَةٍ	مَّا تَبِعُوۡا	قِبۡلَتَكَ	وَمَآ
اَنۡتَ	بِتَابِعٍ	قِبۡلَتَهُمۡ	وَمَا	بَعۡضُهُمۡ
بِتَابِعٍ	قِبۡلَةَ	بَعۡضٍ	وَلَئِنِ	اتَّبَعۡتَ
اَهۡوَآءَهُمۡ	مِّنۡۢ	بَعۡدِ	مَا	جَآءَكَ
مِنَ الۡعِلۡمِ	اِنَّكَ	اِذًا	لَّمِنَ	الظّٰلِمِيۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَلَئِنۡ اَتَيۡتَ الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡكِتٰبَ
بِكُلِّ اٰيَةٍ مَّا تَبِعُوۡا قِبۡلَتَكَ
وَمَآ اَنۡتَ بِتَابِعٍ قِبۡلَتَهُمۡ
وَمَا بَعۡضُهُمۡ بِتَابِعٍ قِبۡلَةَ بَعۡضٍ
وَلَئِنِ اتَّبَعۡتَ اَهۡوَآءَهُمۡ
مِّنۡۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ الۡعِلۡمِ
اِنَّكَ اِذًا لَّمِنَ الظّٰلِمِيۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَلَئِنۡ أَتَيۡتَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٖ مَّا تَبِعُواْ قِبۡلَتَكَۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٖ قِبۡلَتَهُمۡۚ وَمَا بَعۡضُهُم بِتَابِعٖ قِبۡلَةَ بَعۡضٖۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعۡتَ أَهۡوَآءَهُم مِّنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلۡعِلۡمِ إِنَّكَ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مَّا تَبِعُواْ	بِتَابِعٖ	قِبۡلَةَ	أَهۡوَآءَهُم

مرحلهٔ پنجم: در کلمهٔ (مِّنۢ بَعۡدِ) نون ساکن اقلاب می‌شود؛ زیرا بعد از آن حرف «ب» آمده است. و اقلاب یک حرف دارد که «ب» است.

درس چهل و سوم

تلاوت آیت(۱۴۶) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اَلَّذِیۡنَ	اٰتَیۡنٰهُمُ	الۡكِتٰبَ	یَعۡرِفُوۡنَهٗ	كَمَا
یَعۡرِفُوۡنَ	اَبۡنَآءَهُمۡ	وَاِنَّ	فَرِیۡقًا	مِّنۡهُمۡ
لَیَكۡتُمُوۡنَ	الۡحَقَّ	وَ	هُمۡ	یَعۡلَمُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اَلَّذِیۡنَ اٰتَیۡنٰهُمُ الۡكِتٰبَ یَعۡرِفُوۡنَهٗ
كَمَا یَعۡرِفُوۡنَ اَبۡنَآءَهُمۡ
وَاِنَّ فَرِیۡقًا مِّنۡهُمۡ
لَیَكۡتُمُوۡنَ الۡحَقَّ وَهُمۡ یَعۡلَمُوۡنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

اَلَّذِیۡنَ اٰتَیۡنٰهُمُ الۡكِتٰبَ یَعۡرِفُوۡنَهٗ كَمَا یَعۡرِفُوۡنَ اَبۡنَآءَهُمۡ ؕ وَاِنَّ فَرِیۡقًا مِّنۡهُمۡ لَیَكۡتُمُوۡنَ الۡحَقَّ وَهُمۡ یَعۡلَمُوۡنَ ﴿۱۴۶﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

یَعۡرِفُوۡنَهٗ	اَبۡنَآءَهُمۡ	لَیَكۡتُمُوۡنَ	یَعۡلَمُوۡنَ

مرحلۀ پنجم: مخرج حرف «ع» وسط حلق است، در کلمه (**یَعۡرِفُوۡنَهٗ**) حرف «ع» باید از مخرجش به صورت دقیق تلفظ گردد.

تلاوت آیات(۱۴۷–۱۴۸) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

اَلْحَقُّ	مِنْ رَّبِّكَ	فَلَا	تَكُونَنَّ	مِنَ الْمُمْتَرِينَ
وَلِكُلٍّ	وِّجْهَةٌ	هُوَ	مُوَلِّيهَا	فَاسْتَبِقُوا
الْخَيْرٰتِ	اَيْنَ مَا	تَكُونُوا	يَأْتِ	بِكُمُ
اللّٰهُ	جَمِيعًا	اِنَّ اللّٰهَ	عَلٰى كُلِّ	شَيْءٍ قَدِيرٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

اَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ
فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ
وَلِكُلٍّ وِّجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا
فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ
اَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا
اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیات

اَلۡحَقُّ مِنۡ رَّبِّكَ فَلَا تَكُوۡنَنَّ مِنَ الۡمُمۡتَرِيۡنَ ﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِّجۡهَةٌ هُوَ مُوَلِّيۡهَا فَاسۡتَبِقُوا الۡخَيۡرٰتِ ؕ اَيۡنَ مَا تَكُوۡنُوۡا يَاۡتِ بِكُمُ اللّٰهُ جَمِيۡعًا ؕ اِنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَىۡءٍ قَدِيۡرٌ ﴿١٤٨﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

مِنۡ رَّبِّكَ	الۡمُمۡتَرِيۡنَ	وِّجۡهَةٌ	مُوَلِّيۡهَا
تَكُوۡنُوۡا	بِكُمُ اللّٰهُ	جَمِيۡعًا	قَدِيۡرٌ

مرحلهٔ پنجم: در (وَلِكُلٍّ وِّجۡهَةٌ) ادغام با غنه صورت می‌گیرد؛ چون بعد از تنوین حرف «و» آمده است که از جملهٔ حروف ادغام با غنه می‌باشد.

تلاوت آیت(۱۴۹) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمِنْ	حَيْثُ	خَرَجْتَ	فَوَلِّ	وَجْهَكَ
شَطْرَ	الْمَسْجِدِ	الْحَرَامِ	وَإِنَّهُ	لَلْحَقُّ
مِنْ	رَبِّكَ	وَمَا اللَّهُ	بِغَافِلٍ	عَمَّا تَعْمَلُونَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ
وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَّبِّكَ ۗ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

فَوَلِّ	لَلْحَقُّ	بِغَافِلٍ

مرحلهٔ پنجم: در (وَمِنْ حَيْثُ) اظهار صورت می‌گیرد؛ چون بعد از نون ساکن حرف «ح» آمده است و نیز در (بِغَافِلٍ عَمَّا) اظهار است؛ چون بعد از تنوین حرف «ع» قرار دارد .

در (مِنْ رَّبِّكَ) ادغام بدون غنه است؛ زیرا بعد از نون ساکن حرف «ر» است.

درس چهل و ششم

تلاوت جزء اول آیت(۱۵۰) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمِنۡ	حَيۡثُ	خَرَجۡتَ	فَوَلِّ	وَجۡهَكَ
شَطۡرَ	الۡمَسۡجِدِ	الۡحَرَامِ	وَ	حَيۡثُ
مَا	كُنۡتُمۡ	فَوَلُّوۡا	وُجُوۡهَكُمۡ	شَطۡرَهٗ
لِئَلَّا	يَكُوۡنَ	لِلنَّاسِ	عَلَيۡكُمۡ	حُجَّةٌ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ
وَجۡهَكَ شَطۡرَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ
وَحَيۡثُ مَا كُنۡتُمۡ فَوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ شَطۡرَهٗ ۙ
لِئَلَّا يَكُوۡنَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

وَمِنۡ حَيۡثُ خَرَجۡتَ فَوَلِّ وَجۡهَكَ شَطۡرَ الۡمَسۡجِدِ الۡحَرَامِ ؕ وَحَيۡثُ مَا كُنۡتُمۡ فَوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ شَطۡرَهٗ ۙ لِئَلَّا يَكُوۡنَ لِلنَّاسِ عَلَيۡكُمۡ حُجَّةٌ ۙ

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

فَوَلُّوۡا	شَطۡرَهٗ	حُجَّةٌ

مرحلۀ پنجم: در آیت فوق یک مثال اظهار موجود است؛ آن را تشخیص نمایید .

درس چهل و هفتم

تلاوت جزء دوم آیت(۱۵۰) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِلَّا الَّذِيْنَ	ظَلَمُوْا	مِنْهُمْ فَلَا	تَخْشَوْهُمْ	وَاخْشَوْنِيْ
وَلِاُتِمَّ	نِعْمَتِيْ	عَلَيْكُمْ	وَلَعَلَّكُمْ	تَهْتَدُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِيْ
وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِيْ عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِيْ وَلِاُتِمَّ نِعْمَتِيْ عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿۱۵۰﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

تَخْشَوْهُمْ	وَاخْشَوْنِيْ	وَلِاُتِمَّ

مرحلهٔ پنجم: در این درس چند جا اظهار شفوی آمده است؟ شناسایی شده، معرفی گردند.

درس چهل و هشتم

تلاوت آیت(۱۵۱) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

کَمَآ	اَرۡسَلۡنَا	فِيۡكُمۡ	رَسُوۡلًا	مِّنۡكُمۡ
يَتۡلُوۡا	عَلَيۡكُمۡ	اٰيٰتِنَا	وَ	يُزَكِّيۡكُمۡ
وَ	يُعَلِّمُكُمُ	الۡكِتٰبَ	وَالۡحِكۡمَةَ	وَ
يُعَلِّمُكُمۡ	مَّا	لَمۡ	تَكُوۡنُوۡا	تَعۡلَمُوۡنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

كَمَآ اَرۡسَلۡنَا فِيۡكُمۡ رَسُوۡلًا مِّنۡكُمۡ
يَتۡلُوۡا عَلَيۡكُمۡ اٰيٰتِنَا
وَيُزَكِّيۡكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ الۡكِتٰبَ وَالۡحِكۡمَةَ
وَيُعَلِّمُكُمۡ مَّا لَمۡ تَكُوۡنُوۡا تَعۡلَمُوۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

كَمَآ أَرۡسَلۡنَا فِيكُمۡ رَسُولٗا مِّنكُمۡ يَتۡلُواْ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمۡ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمۡ تَكُونُواْ تَعۡلَمُونَ ﴿١٥١﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

رَسُولٗا مِّنكُمۡ	وَيُعَلِّمُكُمُ	تَكُونُواْ

مرحلـهٔ پنجـم: در (وَيُعَلِّمُكُم مَّا) ادغـام مثلیـن اسـت؛ چـون حـرف «م» اول سـاکن بـوده و در حـرف «م» دوم ادغـام می‌شـود.

درس چهل و نهم

تلاوت آیات(۱۵۲-۱۵۳) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

فَاذْكُرُونِيٓ	اَذْكُرْكُمْ	وَاشْكُرُوا	لِي	وَلَا
تَكْفُرُونِ	يٰٓاَيُّهَا	الَّذِينَ	اٰمَنُوا	اسْتَعِينُوا
بِالصَّبْرِ	وَالصَّلٰوةِ	اِنَّ اللّٰهَ	مَعَ	الصّٰبِرِينَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

فَاذْكُرُونِيٓ اَذْكُرْكُمْ
وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ
يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ
اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِينَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیات

فَاذْكُرُونِيٓ اَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾

يٰٓاَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلٰوةِ ؕ اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الصّٰبِرِينَ ﴿١٥٣﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

فَاذْكُرُونِيٓ	اسْتَعِينُوا	مَعَ الصّٰبِرِينَ

مرحلـهٔ پنجـم: در (فَاذْكُرُونِيٓ) حـرف «ذ» بایـد دقیـق از مخرجـش ادا شـود و حـرف «ر» پـر خوانـده می‌شـود.

درس پنجاه ام

تلاوت آیات(۱۵۴–۱۵۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

وَلَا	تَقُوْلُوْا	لِمَنْ	يُّقْتَلُ	فِيْ
سَبِيْلِ	اللّٰهِ	اَمْوَاتٌ	بَلْ	اَحْيَآءٌ
وَّلٰكِنْ	لَّا	تَشْعُرُوْنَ	وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ	بِشَيْءٍ
مِّنَ	الْخَوْفِ	وَالْجُوْعِ	وَنَقْصٍ	مِّنَ
الْاَمْوَالِ	وَالْاَنْفُسِ	وَالثَّمَرٰتِ	وَبَشِّرِ	الصّٰبِرِيْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

وَلَا تَقُوْلُوْا لِمَنْ يُّقْتَلُ
فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ اَمْوَاتٌ
بَلْ اَحْيَآءٌ وَّلٰكِنْ لَّا تَشْعُرُوْنَ
وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ
وَالْجُوْعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ
وَالْاَنْفُسِ وَالثَّمَرٰتِ وَبَشِّرِ الصّٰبِرِيْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیات

وَلَا تَقُولُوا لِمَن يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتٌ ۚ بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنفُسِ وَالثَّمَرَاتِ ۗ وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

لِمَن يُقْتَلُ	وَلَنَبْلُوَنَّكُم	وَالثَّمَرَاتِ

مرحلۀ پنجم: در آیات فوق مثال‌های هر دو نوع ادغام باغنه و بدون غنه را نشان دهید.

درس پنجاه و یکم

تلاوت آیات(۱۵۶–۱۵۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

الَّذِينَ	اِذَآ	اَصَابَتْهُمْ	مُّصِيبَةٌ	قَالُوٓا
اِنَّا لِلّٰهِ	وَاِنَّآ اِلَيْهِ	رٰجِعُونَ	اُولٰٓئِكَ	عَلَيْهِمْ
صَلَوٰتٌ	مِّنْ رَّبِّهِمْ	وَرَحْمَةٌ	وَاُولٰٓئِكَ	هُمُ الْمُهْتَدُونَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

الَّذِينَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُّصِيبَةٌ
قَالُوٓا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُونَ
اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیات

الَّذِينَ اِذَآ اَصَابَتْهُمْ مُّصِيبَةٌ ۙ قَالُوٓا اِنَّا لِلّٰهِ وَاِنَّآ اِلَيْهِ رٰجِعُونَ ﴿۱۵۶﴾ اُولٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوٰتٌ مِّنْ رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۗ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿۱۵۷﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

مُّصِيبَةٌ	صَلَوٰتٌ مِّنْ	رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ

مرحلهٔ پنجم: حرف «ذ» دقیق از مخرجش که تماس نوک زبان با سر دندان‌های ثنایای بالا است ادا شود.

تلاوت آیت(۱۵۸) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِنَّ	الصَّفَا	وَالْمَرْوَةَ	مِنْ	شَعَآئِرِ
اللّٰهِ	فَمَنْ حَجَّ	الْبَيْتَ	اَوِ اعْتَمَرَ	فَلَا
جُنَاحَ	عَلَيْهِ	اَنْ	يَّطَّوَّفَ	بِهِمَا
وَمَنْ	تَطَوَّعَ	خَيْرًا	فَاِنَّ اللّٰهَ	شَاكِرٌ عَلِيْمٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَآئِرِ اللّٰهِ
فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ اَوِ اعْتَمَرَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ اَنْ يَّطَّوَّفَ بِهِمَا
وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَاِنَّ اللّٰهَ شَاكِرٌ عَلِيْمٌ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَآئِرِ اللَّهِ ۖ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوِ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿۱۵۸﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَالْمَرْوَةَ	فَمَنْ حَجَّ	أَنْ يَطَّوَّفَ

مرحلۀ پنجم: در (مِنْ شَعَآئِرِ اللَّهِ) نون ساکن اخفاء می‌شود ؛چون بعد از نون ساکن حرف «ش» آمده است.

در (أَنْ يَطَّوَّفَ) نون ساکن ادغام می‌شود؛ چون بعد از نون ساکن حرف «ی» آمده است در (شَاكِرٌ عَلِيمٌ) تنوین اظهار می‌شود ؛ چون بعد از تنوین حرف « ع » آمده است و این حرف یکی از حروف شش گانۀ حلقی یا اظهار می‌باشد.

درس پنجاه و سوم

تلاوت آیت(۱۵۹) سورۂ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِنَّ الَّذِيْنَ	يَكْتُمُوْنَ	مَآ اَنْزَلْنَا	مِنَ	الْبَيِّنٰتِ
وَالْهُدٰى	مِنْۢ بَعْدِ	مَا بَيَّنّٰهُ	لِلنَّاسِ	فِي
الْكِتٰبِ	اُولٰٓئِكَ	يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ	وَيَلْعَنُهُمُ	اللّٰعِنُوْنَ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلْنَا
مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالْهُدٰى
مِنْۢ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتٰبِ
اُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ
وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

اِنَّ الَّذِيْنَ يَكْتُمُوْنَ مَآ اَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ وَالْهُدٰى مِنْۢ بَعْدِ مَا بَيَّنّٰهُ لِلنَّاسِ فِي الْكِتٰبِ ۙ اُولٰٓئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ وَيَلْعَنُهُمُ اللّٰعِنُوْنَ ﴿۱۵۹﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

يَكْتُمُوْنَ	مِنَ الْبَيِّنٰتِ	يَلْعَنُهُمُ اللّٰهُ

مرحلۀ پنجم: در (مَآ اَنْزَلْنَا) مد منفصل است.

در (اُولٰٓئِكَ) مد متصل است.

درس پنجاه و چهارم

تلاوت آیات(۱۶۰–۱۶۱) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

اِلَّا	الَّذِينَ	تَابُوا	وَاَصلَحُوا	وَبَيَّنُوا
فَاُولَٰٓئِكَ	اَتُوبُ	عَلَيهِم	وَاَنَا	التَّوَّابُ
الرَّحِيمُ	اِنَّ	الَّذِينَ	كَفَرُوا	وَ
مَاتُوا	وَهُم	كُفَّارٌ	اُولَٰٓئِكَ	عَلَيهِم
لَعنَةُ	اللهِ	وَالمَلَٰٓئِكَةِ	وَالنَّاسِ	اَجمَعِينَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

اِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَاَصلَحُوا وَبَيَّنُوا
فَاُولَٰٓئِكَ اَتُوبُ عَلَيهِم
وَاَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ
اِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُم كُفَّارٌ
اُولَٰٓئِكَ عَلَيهِم لَعنَةُ اللهِ
وَالمَلَٰٓئِكَةِ وَالنَّاسِ اَجمَعِينَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیات

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُوا فَأُولَٰئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَبَيَّنُوا	كُفَّارٌ	لَعْنَةُ اللَّهِ

مرحلۀ پنجم: بالای حرف‌های مشدد این درس توجه صورت گیرد تا حق شدها ادا گردد.

درس پنجاه و پنجم

تلاوت آیات(۱۶۲–۱۶۳) سورۀ بقره

مرحلۀ اول: خواندن کلمه‌های آیات

خٰلِدِیْنَ	فِیْهَا	لَا یُخَفَّفُ	عَنْهُمُ	الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ	یُنْظَرُوْنَ	وَاِلٰهُکُمْ	اِلٰهٌ	وَّاحِدٌ
لَآ اِلٰهَ	اِلَّا	هُوَ	الرَّحْمٰنُ	الرَّحِیْمُ

مرحلۀ دوم: خواندن جمله‌های آیات

خٰلِدِیْنَ فِیْهَا
لَا یُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ یُنْظَرُوْنَ
وَاِلٰهُکُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ
لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِیْمُ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیات

خٰلِدِیْنَ فِیْهَا لَا یُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ یُنْظَرُوْنَ ﴿۱۶۲﴾ وَاِلٰهُکُمْ اِلٰهٌ وَّاحِدٌ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الرَّحْمٰنُ الرَّحِیْمُ ﴿۱۶۳﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

لَا یُخَفَّفُ	وَاِلٰهُکُمْ	هُوَ الرَّحْمٰنُ

مرحلۀ پنجم: در کلمه (عَنْهُمْ) اظهار می‌شود

در کلمه (یُنْظَرُوْنَ) اخفاء می‌شود و در (اِلٰهٌ وَّاحِدٌ) تنوین ادغام با غنه می‌شود.

تلاوت آیت(۱۶۴) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِنَّ فِیْ	خَلْقِ	السَّمٰوٰتِ	وَالْاَرْضِ	وَاخْتِلَافِ
الَّیْلِ	وَالنَّهَارِ	وَالْفُلْكِ	الَّتِیْ	تَجْرِیْ
فِی الْبَحْرِ	بِمَا	یَنْفَعُ	النَّاسَ	وَمَآ اَنْزَلَ
اللّٰهُ	مِنَ	السَّمَآءِ	مِنْ	مَّآءٍ
فَاَحْیَا	بِهِ	الْاَرْضَ	بَعْدَ	مَوْتِهَا
وَبَثَّ	فِیْهَا	مِنْ	كُلِّ	دَآبَّةٍ وَّ
تَصْرِیْفِ	الرِّیٰحِ	وَالسَّحَابِ	الْمُسَخَّرِ	بَیْنَ
السَّمَآءِ	وَالْاَرْضِ	لَاٰیٰتٍ	لِّقَوْمٍ	یَّعْقِلُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِنَّ فِیْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ
وَاخْتِلَافِ الَّیْلِ وَالنَّهَارِ
وَالْفُلْكِ الَّتِیْ تَجْرِیْ فِی الْبَحْرِ
بِمَا یَنْفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ
مِنَ السَّمَآءِ مِنْ مَّآءٍ
فَاَحْیَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا
وَبَثَّ فِیْهَا مِنْ كُلِّ دَآبَّةٍ

وَّتَصۡرِيۡفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الۡمُسَخَّرِ
بَيۡنَ السَّمَآءِ وَالۡاَرۡضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّعۡقِلُوۡنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

اِنَّ فِىۡ خَلۡقِ السَّمٰوٰتِ وَالۡاَرۡضِ وَاخۡتِلَافِ الَّيۡلِ وَالنَّهَارِ وَالۡفُلۡكِ الَّتِىۡ تَجۡرِىۡ فِى الۡبَحۡرِ بِمَا يَنۡفَعُ النَّاسَ وَمَآ اَنۡزَلَ اللّٰهُ مِنَ السَّمَآءِ مِنۡ مَّآءٍ فَاَحۡيَا بِهِ الۡاَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَا وَبَثَّ فِيۡهَا مِنۡ كُلِّ دَآبَّةٍ وَّتَصۡرِيۡفِ الرِّيٰحِ وَالسَّحَابِ الۡمُسَخَّرِ بَيۡنَ السَّمَآءِ وَالۡاَرۡضِ لَاٰيٰتٍ لِّقَوۡمٍ يَّعۡقِلُوۡنَ ﴿۱۶۴﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

وَاخۡتِلَافِ	وَالۡفُلۡكِ الَّتِىۡ	يَنۡفَعُ النَّاسَ
دَآبَّةٍ	وَّتَصۡرِيۡفِ	الرِّيٰحِ

مرحلهٔ پنجم: در آیت فوق مثال‌های نون ساکن و تنوین آمده است؛ حکم هر یک آن را بیان کنید.

درس پنجاه و هفتم

تلاوت آیت(۱۶۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَمِنَ	النَّاسِ	مَنْ	يَّتَّخِذُ	مِنْ
دُوْنِ	اللّٰهِ	اَنْدَادًا	يُّحِبُّوْنَهُمْ	كَحُبِّ
اللّٰهِ	وَالَّذِيْنَ	اٰمَنُوْٓا	اَشَدُّ	حُبًّا
لِّلّٰهِ	وَلَوْ	يَرَى	الَّذِيْنَ	ظَلَمُوْٓا
اِذْ يَرَوْنَ	الْعَذَابَ	اَنَّ	الْقُوَّةَ	لِلّٰهِ
جَمِيْعًا	وَّاَنَّ	اللّٰهَ	شَدِيْدُ	الْعَذَابِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ
مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا
يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ
وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ
وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ
اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا
وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَّتَّخِذُ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ كَحُبِّ اللّٰهِ ؕ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْٓا اَشَدُّ حُبًّا لِّلّٰهِ ؕ وَلَوْ يَرَى الَّذِيْنَ ظَلَمُوْٓا اِذْ يَرَوْنَ الْعَذَابَ ۙ اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۙ وَّاَنَّ اللّٰهَ شَدِيْدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود .

اَنْدَادًا يُّحِبُّوْنَهُمْ	حُبًّا لِّلّٰهِ	اَنَّ الْقُوَّةَ لِلّٰهِ

مرحلۀ پنجم: مثال‌های ادغام با غنه و بدون غنه را از آیت فوق تشخیص نمایید.

درس پنجاه و هشتم

تلاوت آیت(۱۶۶) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

إِذْ	تَبَرَّأَ	الَّذِينَ	اتُّبِعُوا	مِنَ
الَّذِينَ	اتَّبَعُوا	وَرَأَوُا الْعَذَابَ	وَتَقَطَّعَتْ	بِهِمُ الْأَسْبَابُ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا
مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
وَرَأَوُا الْعَذَابَ
وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

إِذْ تَبَرَّأَ الَّذِينَ اتُّبِعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا وَرَأَوُا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

إِذْ تَبَرَّأَ	وَرَأَوُا الْعَذَابَ	وَتَقَطَّعَتْ

مرحلهٔ پنجم: حرف «ب» که در آخر کلمه (الْأَسْبَابُ) است در صورت وقف، حرکتش به سکون بدل شده قلقله می‌شود.

تلاوت آیت (۱۶۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَقَالَ	الَّذِينَ	اتَّبَعُوا	لَوْ أَنَّ
لَنَا كَرَّةً	فَنَتَبَرَّأَ	مِنْهُمْ	كَمَا تَبَرَّءُوا
مِنَّا	كَذَٰلِكَ	يُرِيهِمُ	اللَّهُ
أَعْمَالَهُمْ	حَسَرَاتٍ	عَلَيْهِمْ	وَمَا
هُمْ	بِخَارِجِينَ	مِنَ	النَّارِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ
كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا
كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ
وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنَّا ۗ كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ اللَّهُ أَعْمَالَهُمْ حَسَرَاتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُمْ بِخَارِجِينَ مِنَ النَّارِ ﴿١٦٧﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِخَارِجِينَ	تَبَرَّءُوا مِنَّا	فَنَتَبَرَّأَ

مرحلۀ پنجم: شاگردان مثال‌های احکام «م» ساکن را از این درس استخراج نمایند.

درس شصتم

تلاوت آیت(۱۶۸) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

يٰٓاَيُّهَا	النَّاسُ	كُلُوْا	مِمَّا
فِي الْاَرْضِ	حَلٰلًا	طَيِّبًا	
وَّلَا	تَتَّبِعُوْا	خُطُوٰتِ	الشَّيْطٰنِ
اِنَّهٗ	لَكُمْ	عَدُوٌّ	مُّبِيْنٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا مِمَّا
فِي الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا
وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ
اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

يٰٓاَيُّهَا النَّاسُ كُلُوْا مِمَّا فِي الْاَرْضِ حَلٰلًا طَيِّبًا وَّلَا تَتَّبِعُوْا خُطُوٰتِ الشَّيْطٰنِ ؕ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ﴿۱۶۸﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

حَلٰلًا طَيِّبًا	تَتَّبِعُوْا	عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ

مرحلهٔ پنجم: در کلمهٔ (النَّاسُ) حرف (الف) و (ل) تلفظ نمی‌شود و حرف (ن) مشدد ادا می گردد.

درس شصت و یکم

تلاوت آیات(۱۶۹–۱۷۰) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیات

اِنَّمَا	يَأۡمُرُكُمۡ	بِالسُّوۡٓءِ	وَالۡفَحۡشَآءِ	وَاَنۡ
تَقُوۡلُوۡا	عَلَى	اللّٰهِ	مَا لَا	تَعۡلَمُوۡنَ
وَاِذَا	قِيۡلَ	لَهُمُ	اتَّبِعُوۡا	مَآ اَنۡزَلَ
اللّٰهُ	قَالُوۡا	بَلۡ نَتَّبِعُ	مَآ اَلۡفَيۡنَا	عَلَيۡهِ
اٰبَآءَنَا	اَوَلَوۡ	كَانَ	اٰبَآؤُهُمۡ	
لَا	يَعۡقِلُوۡنَ	شَيۡـًٔا وَّلَا	يَهۡتَدُوۡنَ	

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیات

اِنَّمَا يَأۡمُرُكُمۡ بِالسُّوۡٓءِ وَالۡفَحۡشَآءِ
وَاَنۡ تَقُوۡلُوۡا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعۡلَمُوۡنَ
وَاِذَا قِيۡلَ لَهُمُ اتَّبِعُوۡا
مَآ اَنۡزَلَ اللّٰهُ
قَالُوۡا بَلۡ نَتَّبِعُ
مَآ اَلۡفَيۡنَا عَلَيۡهِ اٰبَآءَنَا

اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ
لَا يَعْقِلُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیات

اِنَّمَا يَاْمُرُكُمْ بِالسُّوْٓءِ وَالْفَحْشَآءِ وَاَنْ تَقُوْلُوْا عَلَى اللّٰهِ مَا لَا تَعْلَمُوْنَ ﴿١٦٩﴾ وَاِذَا قِيْلَ لَهُمُ اتَّبِعُوْا مَآ اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَآ اَلْفَيْنَا عَلَيْهِ اٰبَآءَنَا ؕ اَوَلَوْ كَانَ اٰبَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ شَيْـًٔا وَّلَا يَهْتَدُوْنَ ﴿١٧٠﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِالسُّوْٓءِ	وَالْفَحْشَآءِ	مَآ اَلْفَيْنَا
اٰبَآءَنَا	اٰبَآؤُهُمْ	يَهْتَدُوْنَ

مرحلهٔ پنجم: مدهای متصل و مدهای منفصل این درس را تشخیص نمایید.

درس شصت و دوم

تلاوت آیات(۱۷۱–۱۷۲) سورهٔ بقره

مرحله اول: خواندن کلمه‌های آیات

وَمَثَلُ	الَّذِيْنَ	كَفَرُوْا	كَمَثَلِ
الَّذِىْ	يَنْعِقُ	بِمَا لَا	يَسْمَعُ
اِلَّا دُعَآءً	وَّنِدَآءً	صُمٌّ	بُكْمٌ
عُمْىٌ	فَهُمْ	لَا	يَعْقِلُوْنَ
يٰٓاَيُّهَا	الَّذِيْنَ	اٰمَنُوْا	كُلُوْا
مِنْ طَيِّبٰتِ	مَا رَزَقْنٰكُمْ	وَاشْكُرُوْا	لِلّٰهِ
اِنْ	كُنْتُمْ	اِيَّاهُ	تَعْبُدُوْنَ

مرحله دوم: خواندن جمله‌های آیات

وَمَثَلُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
كَمَثَلِ الَّذِىْ يَنْعِقُ
بِمَا لَا يَسْمَعُ اِلَّا دُعَآءً وَّنِدَآءً
صُمٌّ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُوْنَ
يٰٓاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

كُلُوا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ
وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ
إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

مرحله سوم: تلاوت مکمل آیات

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً ۚ صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٧١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ وَاشْكُرُوا لِلّٰهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

مرحله چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق گردد.

كَمَثَلِ الَّذِي	يَنْعِقُ	دُعَاءً وَنِدَاءً
مِنْ طَيِّبٰتِ	وَاشْكُرُوا	إِيَّاهُ

مرحله پنجم : مثال‌های اظهار، ادغام، اقلاب و اخفاء از آیات درس شناسایی شده معرفی گردند.

درس شصت و سوم

تلاوت آیت (۱۷۳) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

اِنَّمَا	حَرَّمَ	عَلَيۡكُمُ	الۡمَيۡتَةَ	وَالدَّمَ
وَلَحۡمَ	الۡخِنۡزِيۡرِ	وَمَآ	اُهِلَّ	بِهٖ
لِغَيۡرِ	اللّٰهِ	فَمَنِ	اضۡطُرَّ	غَيۡرَ
بَاغٍ	وَّلَا	عَادٍ	فَلَآ اِثۡمَ	
عَلَيۡهِ	اِنَّ	اللّٰهَ	غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ	

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

اِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيۡكُمُ الۡمَيۡتَةَ
وَالدَّمَ وَلَحۡمَ الۡخِنۡزِيۡرِ
وَمَآ اُهِلَّ بِهٖ لِغَيۡرِ اللّٰهِ
فَمَنِ اضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٍ وَّلَا عَادٍ
فَلَآ اِثۡمَ عَلَيۡهِ
اِنَّ اللّٰهَ غَفُوۡرٌ رَّحِيۡمٌ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أُهِلَّ بِهِ لِغَيْرِ اللَّهِ ۖ فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق شود:

وَمَا أُهِلَّ	فَمَنِ اضْطُرَّ	بَاغٍ وَلَا عَادٍ

مرحلهٔ پنجم: در کلمهٔ (عَلَيْهِ) به اعتبار وقف مطلق مد لین صورت می‌گیرد؛ زیرا «ی» ساکن و حرف ما قبلش حرکت زبر دارد.

درس شصت و چهارم

تلاوت آیت (۱۷۴) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

إِنَّ	الَّذِينَ	يَكْتُمُونَ	مَآ	أَنْزَلَ
اللَّهُ	مِنَ	الْكِتٰبِ	وَيَشْتَرُونَ	بِهٖ
ثَمَنًا	قَلِيلًا	أُولٰٓئِكَ	مَا يَأْكُلُونَ	فِي بُطُونِهِمْ
إِلَّا	النَّارَ	وَلَا	يُكَلِّمُهُمُ	اللَّهُ
يَوْمَ الْقِيٰمَةِ	وَلَا يُزَكِّيهِمْ	وَلَهُمْ	عَذَابٌ	أَلِيمٌ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ
مَآ أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتٰبِ
وَيَشْتَرُونَ بِهٖ ثَمَنًا قَلِيلًا
أُولٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ

يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيۡهِمۡ
وَلَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل آیت

اِنَّ الَّذِيۡنَ يَكۡتُمُوۡنَ مَآ اَنۡزَلَ اللّٰهُ مِنَ الۡكِتٰبِ وَيَشۡتَرُوۡنَ بِهٖ ثَمَنًا قَلِيۡلًا ۙ اُولٰٓئِكَ مَا يَاۡكُلُوۡنَ فِىۡ بُطُوۡنِهِمۡ اِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيۡهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ اَلِيۡمٌ ﴿۱۷۴﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل بالای شاگردان مشق و تمرین شود:

يَكۡتُمُوۡنَ	بُطُوۡنِهِمۡ	وَلَا يُزَكِّيۡهِمۡ

مرحلۀ پنجم: (لا) علامت وصل است و بهتر است در آن وقف صورت نگیرد.

درس شصت و پنجم

تلاوت آیت (۱۷۵) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

أُولَٰٓئِكَ	الَّذِينَ	اشْتَرَوُا	الضَّلَٰلَةَ	بِالْهُدَىٰ
وَالْعَذَابَ	بِالْمَغْفِرَةِ	فَمَآ	أَصْبَرَهُمْ	عَلَى النَّارِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَٰلَةَ
بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ
فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

أُولَٰٓئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الضَّلَٰلَةَ بِالْهُدَىٰ وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿۱۷۵﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

بِالْهُدَىٰ	أَصْبَرَهُمْ	عَلَى النَّارِ

مرحلهٔ پنجم: در کلمه (أَصْبَرَهُمْ) حرف «ص» و حرف «ر» پر ادا می‌شود.

تلاوت آیت (۱۷۶) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

ذٰلِكَ	بِاَنَّ	اللّٰهَ	نَزَّلَ	الْكِتٰبَ
بِالْحَقِّ	وَ	اِنَّ	الَّذِيْنَ	اخْتَلَفُوْا
فِي	الْكِتٰبِ	لَفِيْ	شِقَاقٍ	بَعِيْدٍ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ
وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا
فِي الْكِتٰبِ لَفِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل آیت

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ نَزَّلَ الْكِتٰبَ بِالْحَقِّ ۗ وَاِنَّ الَّذِيْنَ اخْتَلَفُوْا فِي الْكِتٰبِ لَفِيْ شِقَاقٍ بَعِيْدٍ ﴿۱۷۶﴾

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان تمرین شود:

نَزَّلَ الْكِتٰبَ	لَفِيْ	شِقَاقٍ بَعِيْدٍ

مرحلـهٔ پنجـم: در (شِقَاقٍ بَعِيْدٍ) اقـلاب اسـت؛ چـون بعـد از تنویـن حـرف «ب» در کلمـه (بَعِيْدٍ) آمـده اسـت همچنـان بـه اعتبـار وقـف حـرف «د» در ایـن کلمـه قلقلـه صـورت می‌گیـرد .

درس شصت و هفتم

تلاوت جزء اول آیت (۱۷۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

لَيۡسَ	الۡبِرَّ	اَنۡ	تُوَلُّوۡا	وُجُوۡهَكُمۡ
قِبَلَ	الۡمَشۡرِقِ	وَ	الۡمَغۡرِبِ	وَلٰكِنَّ
الۡبِرَّ	مَنۡ	اٰمَنَ	بِاللّٰهِ	وَ
الۡيَوۡمِ	الۡاٰخِرِ	وَالۡمَلٰٓئِكَةِ	وَالۡكِتٰبِ	وَالنَّبِيّٖنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

لَيۡسَ الۡبِرَّ اَنۡ تُوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ قِبَلَ الۡمَشۡرِقِ وَالۡمَغۡرِبِ
وَلٰكِنَّ الۡبِرَّ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ
وَالۡمَلٰٓئِكَةِ وَالۡكِتٰبِ وَالنَّبِيّٖنَ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء اول آیت

لَيۡسَ الۡبِرَّ اَنۡ تُوَلُّوۡا وُجُوۡهَكُمۡ قِبَلَ الۡمَشۡرِقِ وَالۡمَغۡرِبِ وَلٰكِنَّ الۡبِرَّ مَنۡ اٰمَنَ بِاللّٰهِ وَالۡيَوۡمِ الۡاٰخِرِ وَالۡمَلٰٓئِكَةِ وَالۡكِتٰبِ وَالنَّبِيّٖنَ ۚ

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

قِبَلَ الۡمَشۡرِقِ	وَالۡمَغۡرِبِ	وَلٰكِنَّ الۡبِرَّ

مرحلهٔ پنجم: در آیت فوق اظهار و اخفاء را تشخیص دهید .

درس شصت و هشتم

تلاوت جزء دوم آیت (۱۷۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَ	اٰتَى	الْمَالَ	عَلٰى	حُبِّهٖ
ذَوِى	الْقُرْبٰى	وَالْيَتٰمٰى	وَالْمَسٰكِيْنَ	وَابْنَ
السَّبِيْلِ	وَالسَّآئِلِيْنَ	وَ	فِى	الرِّقَابِ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى
وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ
وَالسَّآئِلِيْنَ وَفِى الرِّقَابِ

مرحلهٔ سوم: تلاوت مکمل جزء دوم آیت

وَاٰتَى الْمَالَ عَلٰى حُبِّهٖ ذَوِى الْقُرْبٰى وَالْيَتٰمٰى وَالْمَسٰكِيْنَ وَابْنَ السَّبِيْلِ ۙ وَالسَّآئِلِيْنَ وَفِى الرِّقَابِ ۚ

مرحلهٔ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق وتمرین شود:

وَالنَّبِيّٖنَ	عَلٰى حُبِّهٖ	وَالسَّآئِلِيْنَ

مرحلـهٔ پنجـم: در (وَالسَّآئِلِيْنَ) مـد متصـل اسـت؛ سـعی شـود تا درسـت ادا گردد.

تلاوت جزء سوم آیت(۱۷۷) سورهٔ بقره

مرحلهٔ اول: خواندن کلمه‌های آیت

وَاَقَامَ	الصَّلٰوةَ	وَاٰتَی	الزَّکٰوةَ	وَالْمُوْفُوْنَ
بِعَهْدِهِمْ	اِذَا	عٰهَدُوْا	وَالصّٰبِرِيْنَ	فِي
الْبَاْسَآءِ	وَالضَّرَّآءِ	وَحِيْنَ	الْبَاْسِ	اُولٰٓئِكَ
الَّذِيْنَ	صَدَقُوْا	وَاُولٰٓئِكَ	هُمُ	الْمُتَّقُوْنَ

مرحلهٔ دوم: خواندن جمله‌های آیت

وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَی الزَّکٰوةَ
وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا
وَالصّٰبِرِيْنَ فِي الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ
اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا
وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ

مرحلۀ سوم: تلاوت مکمل جزء اخیر آیت

وَاَقَامَ الصَّلٰوةَ وَاٰتَى الزَّكٰوةَ ۚ وَالْمُوْفُوْنَ بِعَهْدِهِمْ اِذَا عٰهَدُوْا ۚ وَالصّٰبِرِيْنَ فِي الْبَاْسَآءِ وَالضَّرَّآءِ وَحِيْنَ الْبَاْسِ ؕ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ صَدَقُوْا ؕ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْمُتَّقُوْنَ ﴿١٧٧﴾

مرحلۀ چهارم: کلمه‌های ذیل توسط شاگردان مشق و تمرین شود:

بِعَهْدِهِمْ	فِي الْبَاْسَآءِ	وَحِيْنَ الْبَاْسِ

مرحلۀ پنجم: از این درس مد متصل و اظهار شفوی تشخیص گردد.

درس هفتادم

حفظ آیات (۱–۴) سورهٔ القارعه

بِسۡمِ اللهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

اَلۡقَارِعَةُ ﴿۱﴾ مَا الۡقَارِعَةُ ﴿۲﴾ وَمَآ اَدۡرٰىكَ مَا الۡقَارِعَةُ ﴿۳﴾
يَوۡمَ يَكُوۡنُ النَّاسُ كَالۡفَرَاشِ الۡمَبۡثُوۡثِ ﴿۴﴾

درس هفتاد و یکم

حفظ آیات (۵–۷) سورهٔ القارعه

وَتَكُوۡنُ الۡجِبَالُ كَالۡعِهۡنِ الۡمَنۡفُوۡشِ ﴿۵﴾ فَاَمَّا مَنۡ ثَقُلَتۡ مَوَازِيۡنُهٗ ﴿۶﴾ فَهُوَ فِيۡ
عِيۡشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿۷﴾

درس هفتاد و دوم

حفظ آیات (۸–۱۱) سورهٔ القارعه

وَاَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِيْنُهٗ ﴿۸﴾ فَاُمُّهٗ هَاوِيَةٌ ﴿۹﴾ وَمَآ اَدْرٰىكَ مَا هِيَهْ ﴿۱۰﴾ نَارٌ حَامِيَةٌ ﴿۱۱﴾

درس هفتاد و سوم

حفظ آیات (۱–۳) سورهٔ تکاثر

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اَلْهٰكُمُ التَّكَاثُرُ ﴿۱﴾ حَتّٰى زُرْتُمُ الْمَقَابِرَ ﴿۲﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۴﴾

درس هفتاد و چهارم

حفظ آیات (۴–۶) سورهٔ تکاثر

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ الْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ﴿٦﴾

درس هفتاد و پنجم

حفظ آیات (۷–۸) سورهٔ تکاثر

با مراجعه تمام سوره‌ها

ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ﴿٧﴾ ثُمَّ لَتُسْأَلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ﴿٨﴾

درس هفتاد و ششم

حفظ آیات(۱–۳) سورۀ هُمزة

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ

وَیۡلٌ لِّکُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةِ ۝١ الَّذِیۡ جَمَعَ مَالًا وَّعَدَّدَهٗ ۝٢
یَحۡسَبُ اَنَّ مَالَهٗۤ اَخۡلَدَهٗ ۝٣

درس هفتاد و هفتم

حفظ آیات (۴–۶) سورۀ همزه

کَلَّا لَیُنۡبَذَنَّ فِی الۡحُطَمَةِ ۝٤
وَمَاۤ اَدۡرٰىكَ مَا الۡحُطَمَةُ ۝٥ نَارُ اللّٰهِ الۡمُوۡقَدَةُ ۝٦

درس هفتاد و هشتم

حفظ آیات (۷–۹) سورهٔ هُمزه

الَّتِی تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾
فِی عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ﴿٩﴾

یاد داشت

رسول الله ﷺ می‌فرماید: {خَیرُکم مَن تعلَمَ القُرآنَ وَعَلّمَهُ} بهترین شما کسی است که قرآن را می‌آموزد وبرای دیگران می‌آموزاند.

معلمان محترم در تدریس این مضمون سعی ورزند تا به هدف عالی آموزش درست قرآن‌کریم برای شاگردان دست یابند.

جهت تدریس درست مضمون آموزش قرآن‌کریم، نکات مهم ذیلاً تقدیم می‌گردد:

۱- این مضمون مشتمل است بر بخش‌های معلومات درمورد قرآن‌کریم، رو خوانی و حفظ سوره‌های (القارعه، تکاثر، همزه) می‌باشد.

۲- مضمون آموزش قرآن‌کریم دارای هفتاد و هشت درس بوده، ودر هفتاد و هشت ساعت درسی در یک سال تعلیمی طور ذیل تقسیم گردیده است:

الف) برای بخش حفظ سوره‌های فوق هشت ساعت درسی، و برای دروس متباقی هفتاد ساعت درسی در نظر گرفته شده است.

ب) حفظ سورۀ القارعه و تکاثر قبل از امتحان چهارونیم ماه و حفظ سورۀ همزه بعد از امتحان چهارونیم ماه تعیین گردیده است.

۳- شاگردان باید در مضمون آموزش قرآن‌کریم، نطق صحیح حروف هجا را بیاموزند.

۴- برای شاگردان تلقین شود تا در تلاوت و حمل کتاب آموزش قرآن‌کریم آداب آن را رعایت نمایند.

۵- معلم محترم در جریان تدریس مضمون آموزش قرآن‌کریم از مهربانی کار گرفته، همواره شاگردان را همکاری و تشویق می‌کند و از هرنوع توهین وتحقیر به آنها خود داری می‌نماید.